

Fortællinger fra et Kernesundt Univers

Et speciale om ethos i blogs

18-12-2009

Cand.ling.merc.-speciale i kommunikation

Skrevet af Birgitte I. Saxtorph.

Vejleder: Jonas Gabrielsen, Institut for
Internationale Kultur- og Kommunikationsstudier.

Antal tegn:130.403

Antal NS:72,5 inkl. resumé

Zusammenfassung der Diplomarbeit

”Erzählungen von einem Kerngesunden Universum”

Das Lebensstilkonzept "Kernesund Familie" (Kerngesunde Familie) hat als ein Teil der Marktführung eine Blogplattform. Hier bloggen mehrere Blogger, u.a. die Urheberin des Konzeptes Ninka-Bernadette Mauritson. Der Fokus der Diplomarbeit ist, das Ethos Mauritsons in ihrem Blog zu untersuchen. Auf Grund ihrer Ernährungspläne, die Milch, Gluten und Zucker ausschließen, ist Mauritson von der Presse, den Behörden und Ernährungsexperten stark kritisiert worden. Trotzdem wird Mauritsons Blog von vielen gelesen und als glaubwürdig aufgefasst. Die Diplomarbeit wird untersuchen, wie es Mauritson gelungen ist, eine so starke Glaubwürdigkeit zu erschaffen. Die Hypothese der Diplomarbeit ist, dass Mauritson Narrationen und Religiosität als Stil anwendet, um ihr Ethos zu formen und festzuhalten. Außerdem unterstützen die Narrationen ihre Argumente, weil die Appellformen der Narrationen direkt mit den Perspektiven zusammenhängen, von welchen Mauritson aus argumentiert. Dem wird durch drei verschiedene rhetorische Analysen nachgegangen.

Die erste Analyse ist die Ethosanalyse, dessen Ziel es ist zu untersuchen, wie Mauritson ihre Glaubwürdigkeit durch die Narrationen aufbaut. Um dies zu untersuchen, werde ich die Ethosdefinition des Ciceros benutzen. Cicero legt Wert darauf, dass das Ethos durch die Appellform Pathos (Gefühle) entsteht, weil der Zuhörer Sympathie für den Redner empfinden muss, um den Redner als glaubwürdig aufzufassen.

Cicero sieht den Stil als eines der wichtigsten characterschaffenden Elemente, und dadurch einer der wichtigsten Teile des Ethos. Deshalb untersucht die zweite Analyse, ob Mauritson einen religiösen Stil verwendet und wie er zum Ausdruck kommt.

Die dritte Analyse erforscht die von Mauritson gewählten Perspektiven und wie sie das Ethos Mauritsons unterstützen.

Die drei Analysen zeigen, dass das Ethos Mauritsons durch die Narrationen und den Pathosappell entsteht. Die Narrationen schaffen das Ethos, weil Mauritson durch die Narrationen die Möglichkeit bekommt, sich als sympathisch dazustellen und die Darstellung ihre Argumente legitimiert. Der religiöse Stil erschafft und versammelt die Kerngesunde Gesellschaft und grenzt sie von anderen ab. Gleichzeitig hilft die Religiosität, Kritik abzuwehren, indem Mauritson Dogmen aufsetzt, die die Mitglieder der Gesellschaft akzeptieren müssen, um das Recht zu erhalten, in der Kerngesunden Gesellschaft sprechen zu dürfen. Das heißt, dass die Kritiker als „Verdammte“ betrachtet werden können, weshalb die Kerngesunde Gesellschaft ihnen nicht zuhören müsse. Die Perspektiven, von welchen Mauritson aus argumentiert, unterstützen ihr Ethos, indem die Perspektiven Sympathie für Mauritson wecken.

Die Hypothese, dass Mauritson durch Narrationen und einen religiösen Stil ihr Ethos aufbaut und ausdrückt, wird durch die drei Analysen als richtig erwiesen.

Indhold

1. INDLEDNING	4
2. TEORI	6
2.1 RETORIK	6
2.1.1 Ethos.....	6
2.1.2 Online ethos	6
2.2 TOPIK OG PERSPEKTIVER.....	8
2.3 RELIGIØSITET	10
3. METODE	13
3.1 BEGREBSAFKLARING	13
3.2 BLOGGEN.....	14
3.3. CLOSE READING.....	15
4. ETHOSANALYSE.....	16
4.1 EN SYMPATIENS ETHOS	16
4.1.1 Moderrollen.....	16
4.1.2 Vejlederrollen	19
4.2 SKRIVESTIL OG GENRE	21
4.2.1 Narrativernes rolle	22
4.3 LÆSERNES OPFATTELSE	23
4.4 DISKUSSION.....	25
5. RELIGIØSITET	27
5.1 NARRATIVER = LIGNELSER?	27
5.2 SPROGLIGE MEKANISMER	28
5.2.1 Metaforer.....	28
5.2.2 En trosbekendelse?	30
5.3 KERNESUND LIVSSTYRING	31
5.4 METATEKSTER.....	33
5.5 DISKUSSION.....	34
6. PERSPEKTIVER	36
6.1 KVINDEN SOM RAMMESÆTTENDE PERSPEKTIV	36
6.2 SUNDHEDENS ARGUMENT	37
6.3 ERFARING FREM FOR VIDENSKAB.....	39
6.4 MED ØKONOMIEN SOM DÆKKE... ..	41
6.5 DISKUSSION.....	42
7. DISKUSSION	44
8. KONKLUSION	45
BILAG 1.....	46
9. LITTERATURLISTE	48

1. Indledning

Jeg har igennem lang tid interesseret mig for ethos og storytelling; kombineret med Web 2.0 er det oplagt at relatere til det forretningsmæssige område. De fleste corporateblogs har dog ikke den store aktivitet. Imidlertid var der en blog, som skilte sig ud på kernesundfamilie.dk's hjemmeside; læzerskaren var meget aktiv. I den periode, jeg har undersøgt, er det ikke ualmindeligt med op mod 50 kommentarer på et blogindlæg. Samtidig viste det sig, at bloggen tilsyneladende gjorde brug af storytelling

Specialet handler således om en enkelt blog skabt af livsstilskonceptet Kernesunds skaber, Ninka-Bernadette Mauritson. Indfaldsvinklen for specialet er dog ikke bloggen, men derimod det faktum, at Mauritson, siden lanceringen af konceptet med bog "Kernesund Familie – Sådan", er blevet kritiseret af pressen og ernæringseksperterne for at fejlinformere danskerne om farerne ved gluten, sukker og mælk. Siden er hun også blevet undsagt af myndighederne (Ledende artikel: Kernesund forretning.2008; Thorup, 2008b; Tourgaard & Westh, 2008a; Zahle, 2008). På trods af alt dette, så bliver hendes blog læst, og læserne skriver kommentarer til de enkelte blogs indlæg. Når der er færrest, er der omkring 15 kommentarer pr. blog, til sammenligning er der på Arlas blog 15, når der flest. Det vil sige, at Mauritson, på trods af hendes tur gennem pressens vridemaskine og myndighedernes undsigelse af hende, har formået at bibeholde sin troværdighed overfor tilhængerne af Kernesundkonceptet. Samtidig med, at den klub, som Mauritson oprettede på hjemmesiden i sommeren 2009, på nuværende tidspunkt har et medlemstal på ca. 500, mens hendes nyhedsbrev har et modtagerantal på omkring de 10.000.

Jeg tror, at grunden til Mauritsons store læzerskare skal findes i hendes stil. Min overordnede hypotese er, at Mauritson bruger storytelling eller snarere narrativer (fordi det er flere små historier og ikke én sammenhængende) og religiøsitet som stil til at forme og fastholde sin ethos. Narrativerne er med til at understøtte hendes argumenter, fordi appellen i narrativerne hænger direkte sammen med perspektiverne, hvorfra Mauritson argumenterer. Om hypotesen holder vil blive belyst i de følgende analyser, som vil blive præciseret i den følgende kapitelfremstilling.

En grund til, at Mauritsons blog er værd at se nærmere på, er, at umiddelbart er hun den eneste dansksprogede forretningsblogger i Danmark, som har haft succes. I hvert fald, hvis succes indebærer læsere, der kommenterer og spørger om råd i forhold til produktet i samme størrelsesorden som Mauritsons. Kan Mauritsons stil overføres til andre virksomhedsblogs? Det er en overvejelse, der er værd at se nærmere på, når jeg har undersøgt, dels hvordan Mauritson har skabt sin ethos, dels hvorfor hun opfattes som troværdig.

En anden grund til at undersøge Mauritsons blog er, hvordan Mauritson har skabt en troværdighed, der er så stærk? Det er blevet sagt (Thorup, 2008a; Tourgaard & Westh, 2008b), at hun har gjort kosten og ritualerne omkring den til noget religiøst. Spiller det en rolle i den store tilslutning? Bruger hun religiøse virkemidler som del af sin stil? Hvordan argumenterer hun, så argumenterne ikke falder til jorden overfor de videnskabelige argumenter, som eksperterne og myndighederne er kommet med? Eller rettere ud fra hvilke perspektiver argumenterer hun, når hun har videnskaben i mod sig? Og hvordan har hun skabt sin ethos på bloggen? Specialet vil basere sig på disse spørgsmål.

Specialet er inddelt i kapitler og består af tre analytiske kapitler, en diskussion samt konklusion som afslutter specialet.

Det første kapitel er indledningen med hypotese og kapitelfremstilling.

Det andet kapitel, Teori, diskuterer de valgte ethosteorier, tilgangen til toposteorien, og hvordan topikken har været brugt som inspiration til den tredje analyse, samt præsenterer artiklerne, der er brugt i forbindelse med den anden analyse i kapitel 3.

Det tredje kapitel, Metode, berører de valg, der er taget i specialet, afklarer begreber, præsenterer casen og metoden "close reading".

Det fjerde kapitel er den første analyse, der beskæftiger sig med Mauritsons ethos og falder i to dele.

Den første del, der vægtes mest, vil undersøge, hvordan Mauritson opbygger sin ethos igennem narrativerne, og hvilke billeder Mauritson ønsker at vise af sig selv. Arbejdsspørgsmål til ethosanalysen vil være, hvordan knytter Mauritson ethos til pathos, da narrativerne i sig selv er pathosorienteret; hvordan skaber Mauritson sympati for sin person; og hvordan indvirker hendes skrivestil på karakterfremstillingen?

Den anden del vil fokusere på, hvordan Mauritsons selv fremstilling bliver reflekteret af læserne i metateksterne for at se, hvordan det påvirker Mauritson, at hun taler gennem et online-medium.

Kapitel fem ser på det religiøse aspekt af Mauritsons stil i bloggen. Kapitlet vil undersøge, i hvilken grad bloggen kan kaldes religiøs og se på religiøsiteten som et stilelement, der hænger direkte sammen med brugen af bloggens narrativer.

Kapitel seks undersøger de perspektiver, Mauritson bruger i sine narrativer for at understøtte argumentationen i en topisk inspireret analyse. Undervejs vil jeg besvare følgende: hvordan kommer perspektiverne til udtryk i Mauritsons narrativer, og hvilken funktion har narrativerne i forhold til argumentationen?

Kapitel syv er diskussionen om, hvorvidt Mauritsons form og stil kan overføres til andre virksomhedsblogs, og hvilke udfordringer stilen kan give.

Kapitel otte er konklusionen, der tager stilling til den overordnede hypotese.

2. Teori

I det følgende vil jeg præsentere mine valgte teorier. Jeg kommer ind på, hvorfor jeg har valgt lige præcis disse teorier, og hvordan de bliver anvendt i specialet. Først introducerer jeg retorikken, som er det teoretiske udgangspunkt for specialet. Under retorikken kommer jeg ind på ethos og i særdeleshed på online ethos. Herefter fortsætter vi med topikken, for til sidst at se nærmere på udgangspunktet for analysen af det religiøse aspekt af bloggen.

2.1 Retorik

Jeg har valgt en retorisk tilgang til analysen. En retorisk analyse er en kritisk tilgang til det valgte materiale, som gør det muligt at undersøge ikke bare selve talen, men også retor, hans intentioner og publikum. At den kritiske retoriske analyse er rummelig nok til at undersøge både, hvad retor vil opnå, og hvordan han opnår dette, har været udslagsgivende for mit valg. Retorikken giver mulighed for at se på både form og indhold, til at tage udgangspunkt i en enkelt ytring og analysere den grundigt, samtidig med at man også kan se nærmere på talens opbygning. Derudover kan jeg i retorikken også beskæftige mig med talens stil, formål og overtalelsesevner ved at se på udsnit af talen, den enkelte ytring eller talen som en samlet talehandling.

2.1.1 Ethos

Ethos er den ene af tre appelformer i den klassiske retorik. De to andre former er pathos, der er en følelsesladet appel, og logos, der er det rationelles appel. Jeg vil i det følgende koncentrere mig om primært ethos.

Ethos er ikke et definitivt begreb. Appelformen ændrer karakter alt efter tidsperiode og beskuerens standpunkt. Ifølge McCroskey (2006) er ethos det totale "billede" af retor og en dynamisk struktur, der ændrer sig, hver gang modtageren har kontakt med retor. Ethos er et af flere virkemidler til at overbevise modtageren om, at retor har ret i sin antagelse. Aristoteles (1983:II.1.5) identificerer tre dimensioner, som udgør ethos; intelligens, velvilje og moralsk karakter, som alle skal være til stede, for at retor kan fremstå troværdigt. Romerne så lidt anderledes på ethos, de mente, at ethos skulle skabe en god følelse hos modtagerne ligesom pathos, bare mere diskret (Ø. Andersen, 1995:37). Cicero beskriver ethos som noget tiltalende og sympatisk og som et middel til at skaffe velvilje (Ø. Andersen, 1995:37).

I specialet vil ethosbegrebet dække over Ciceros definition, hvor ethos er en stille pathos, der skaber sympati og skaffer velvilje. Ethosappellen viser sig dermed igennem brugen af pathos, da pathos er nødvendig for, at tilhørerne kan finde forståelse for og se sig selv spejlet i retor. For hvis ikke retor kan vise en vis følelsesmæssig reaktion, mens han taler om emnet, hvorfor skulle tilhørerne så have en interesse for sagen og yderligere tro på, at retor mener det alvorligt. Cicero udtrykker det således: "*...en tilhører ville aldrig lade sig opflamme, hvis ikke talen nåede hans øre endnu glødende*" (2003:III, 38, 123). Ciceros definition er valgt, fordi Mauritsens er meget pathospræget i sin skrivestil, og det er derfor interessant at se, hvordan hun gennem sympatien har skabt sin ethos.

2.1.2 Online ethos

Til emnet om online ethos er der to forskellige indfaldsvinkler. På den ene side har vi Barbara Warnick (2007), der er fortaler for internettet som det forfatterløse samfund. I det forfatterløse samfund skaber vi ikke ethos ud fra viden om forfatterens meritter og moralske karakter. På den anden side er der opfattelsen

af, at ethos online stadig knytter sig til skribenten, også selvom denne ikke er alene om at forfatte teksten. Den holdning har jeg fundet eksemplificeret hos Elisabeth Hoff-Clausen (2008).

Warnick er i sit studie fortaler for den aristoteliske ethosforståelse, hvor ethos er bygget på logos, en rationel ethos. Hvad der taler for Warnicks udlægning er, at vi som læsere ikke kender retor. Vi har ikke muligheden for at bedømme forfatteren på hans livsstil eller hans sympatier, vi har kun hans taler. Derfor er vi nødt til at bedømme retors ethos på, hvad talen fortæller om retors livssyn. Warnick (2007:48) lægger også vægt på den sociale interaktion i ethosdannelsen og ser den sociale interaktion på baggrund af Roland Barthes, der mener, at en tekst er et netværk, der rækker ud over sig selv. Resultatet er et kombinationssystem, hvor teksterne indbyrdes refererer til hinanden. Det kan ses som en parallel til webben, hvor teksterne linker indbyrdes til hinanden, og ifølge Warnick (2007:48-49) skal vi vurdere ethos ud fra, hvor mange andre websider, der linker til den side, vi undersøger.

Overfor den ovenstående indfaldsvinkel er der den ciceronianske ethos, som Hoff-Clausen (2008) har baseret sit studie på, hvor ethos opstår i sammenspil med pathos. Hoff-Clausen lægger ikke vægt på, at retors præcise identitet skal kendes, selvom Cicero til forskel til Aristoteles mener, at ethos skabes ud fra kendskab til hele retors livsstil, moralske karakter osv. Hoff-Clausen lægger vægt på, at ethos skabes gennem sproget i talen og gennem den sproglige interaktion, der er kendetegnet for web 2.0 (internettet med muligheden for interaktion brugerne imellem, fx blogs eller Wikipedia). Ethosappellen skabes altså gennem den sympati til retor, der opstår gennem sproget og derved gennem en pathosappel (2008:212, 229).

Ifølge Hoff-Clausen (2008) er stilen det vigtigste karakterskabende element i Ciceros ethosfremstilling. Stilen giver et indblik i retors visdom og i hans viden om sagen, situationen og publikum. Det vil sige, at måden, retor vælger at tale en given sag på, fortæller os om retors viden om talesituationen. Derfor er det første skridt til at vinde publikum at tale passende. Det er altså igennem sproget, at retor skal anslå muligheden for et fælles interesseområde og indikere den sociale relation, som retor vil skabe mellem sig selv og modtagerne (2008:221-225). Hoff-Clausen tager udgangspunkt i den sociale interaktion på "stedet" eller i dette tilfælde i bloggens egne kommentarer, således at retors ethos dannes ud fra, hvad de andre læsere mener om retor. Med andre ord kan man sige, at Hoff-Clausen lader ethos fremgå af "nærmiljøet" (2008:218), mens Warnick i højere grad lade andre sites spille ind.

Man fristes til at spørge, hvor de to ethosopfattelser adskiller sig. Ingen af dem mener, at det er nødvendigt at kende retors præcise identitet, eller at ethos skabes udelukkende af retor selv, men derimod af et fællesskab i form af links og kommentarer. Det er med andre ord udlægningen af ethos, der adskiller dem.

Hoff-Clausen (2008:229) lægger vægt på, at Aristoteles (1983:III, 2, 7) skriver, at man skal kunne tænke logisk for at skabe beviserne, mens Cicero (2003:III, 32, 132) skriver, at man som taler skal brænde, hvis ilden skal nå publikum. Det vil sige, at der bliver lagt vægt på forskellige bevismidler, selvom Cicero på ingen måde forkaster Aristoteles' tre retoriske midler, logos, pathos og ethos. Derudover mener Cicero ifølge Hoff-Clausen, at stilen er det vigtigste karakterskabende element overfor Aristoteles, der ser argumentet som det vigtigste (Hoff-Clausen, 2008:229)

Men ethos hviler ifølge Hoff-Clausen (2008:218) altså i første omgang på følelsen af sympati og i anden omgang på ekspertisen. Det skal ses som modsætning til Aristoteles, hvor ethosappellen består i at vise dømmekraft, velvilje og moralsk karakter (Hoff-Clausen, 2008:229).

Hoff-Clausens udlægning af Ciceros tilgang til ethos har den fordel, at Mauritsons ethos ikke skal bedømmes ud fra andre siders henvisninger til bloggen. At lade andre siders bedømmelse af Mauritsons troværdighed være udslagsgivende, vil givet vis ikke vise et brugbart billede af Mauritsons ethos i dette speciale. Idet de sider, vi normalt tillægger en høj ethos, er modstandere af Mauritson. Her kan nævnes Sundhedsstyrelsen og Food of LIFE under KU. Specialet koncentrerer sig om Mauritsons selvfremsstilling igennem narrativer og hendes ethos, der skabes som følge deraf, så derfor er det for dette studie irrelevant at se nærmere på den debat, der har været i medierne og som vil være at finde på de førnævnte hjemmesider.

At ethos skabes gennem pathos er interessant, når vi ser på Mauritsons blog. Som de følgende analyser vil vise, så er Mauritson i sin stil meget følelsesladet. Derfor er det oplagt at lade Ciceros definition af ethos være den fremherskende og at undersøge Mauritsons ethos ud fra Hoff-Clausens udlægning af online ethos. Derudover mener jeg, at Hoff-Clausen tager udgangspunkt i bloggens metatekster (som jeg vender tilbage til i kapitel 4.3 Læsernes opfattelse s.23 og 5.4 Metatekster s. 33), når hun taler om social interaktion.

Derudover er Hoff-Clausens tilgang fordelagtig i analysen af blogs, fordi jeg kan betragte Mauritsons ethos blive udbygget og som sammenhængende igennem alle blogindlæggene, da ethos hos Cicero udvikler sig hele livet og ikke er begrænset til én tale. Derfor virker det oplagt at tage udgangspunkt i Ciceros "sympatiens ethos", især fordi Cicero ser retors troværdighed ud fra retors egen lidenskab for emnet (Cicero, 2003:III, 38, 132). Hvis min analyse derimod også handlede om opfattelsen af Mauritsons ethos også *udenfor* bloggens univers, så ville jeg i højere grad støtte mig til Warnicks aristoteliske ethosopfattelse, fordi Warnicks i sin ethosanalyse tager link og henvisninger med som en del af ethoskabelsen.

Men da specialet udelukkende koncentrerer sig om narrativerne og Mauritsons selvfremsstilling i bloggen, er Cicero oplagt. Derudover spiller Ciceros fokus på den sociale funktion også ind på mit valg af udgangspunkt, som i Hoff-Clausens udlægning er bloggens metatekster. Den sociale funktion er vigtig i Mauritsons tilfælde, fordi hun, som analysen vil vise, bliver betragtet som en autoritet af medlemmerne. På samme gang spiller skrivestilen ind som det vigtigste karaktergivende element jf. Ciceros ethossyn.

2.2 Topik og perspektiver

Topikken er et af retorikkens mere oversete aspekter. Samtidig er topikken også et diffust begreb, og der eksisterer flere forskellige udlægnings.

Topos (i flertal topoi) er græsk og betyder sted. Man kan sige, at et topos er det sted, hvorfra man betragter en given sag, hvilket betyder, at man kan se en sag fra flere sider. Ifølge Gabrielsen (2008:87) opstillede Aristoteles lange lister af konkrete topoi, fx økonomiske ressourcer, krig, forsvar, samhandel etc. Alle disse forskellige "steder" kan retor i inventio, fasen hvor retor finder sit stof, lede efter argumenter, der vil gavne hans sag overfor et bestemt publikum. Når retor skal overbevise sit publikum om en given sag, bør retor forsøge at etablere en form for fællesforståelse imellem sig selv og publikum. Hvis retor vil overbevise EU-

modstandere om Euroens fordelagtigheder, vil han ikke få flyttet mange stemmer, hvis han lægger ud med: "Hvis vi skal være i EU, må vi gå hele vejen...", for modstanderne er ikke enige i præmissen. Altså må retor gå andre veje for at overbevise publikum. Og her kommer topikken ind i billedet.

Men topik hører ikke kun til i inventio. Også i fasen persuasio, overbevisningen af publikum, har topikken berettigelse fordi topikken lader retor se sagen fra flere forskellige udgangspunkter og vælge dem, der overfor et givent publikum vil være mest effektiv (Pontoppidan, Gabrielsen, & Jønch-Clausen, 2009).

Helt så enkelt er det naturligvis ikke. Der findes som sagt andre fortolkninger af topik. Aristoteles har fx to forskellige brug af topos som sted (J. Gabrielsen, 2006:207). Den ene er, som ovenfor beskrevet, kaldet de *specifikke topoi*, der bygger på indholdet i argumentet, mens den anden, kaldet de *generelle topoi*, bygger på form. De *generelle topoi* bygger på det princip, at det er muligt at opbygge et argument over et modsætningspar, idet det modsatte af noget negativt regnes for noget positivt (J. Gabrielsen, 2006:209).

Gabrielsen udvider de to topikforståelser til fire forståelser (2008), mens en anden teoretiker J. E. Kjeldsen har tre (2004:149-169). Jeg har valgt at beskrive topikken med udgangspunkt i Gabrielsens fire facetter, selvom om jeg også kommer ind på Kjeldsens udlægning. Det er et valg, jeg har truffet, fordi jeg ønsker at belyse topikkens forskellighed og derigennem forklare, hvorfor jeg har ladet mig inspirere af topikken frem for at bruge en af diskursteoriene.

Den første af Gabrielsens facetter er den *heuristiske*. Her kan man som retor finde sit stof og sine argumenter. Det vil sige, at den er at sammenligne med Aristoteles' og Kjeldsens (2004:151ff) *strukturelle topoilister*.

Gabrielsens anden facet er den *kollektive*, hvor man som retor kan genbruge elementer fra tidligere taler i sin egen. Kjeldsen (2004:158ff) kalder denne facet for "*loci communes*".

I den *inferrelle facet*, den tredje Gabrielsen lister, er topikken en del af argumentet og repræsenterer en række forskellige argumentationstyper, der kan hjælpe retor i konstruktionen af argumenterne. Udlægningen kan ses overfor Kjeldsens *formelle topoi* (2004:154ff) og Aristoteles' *generelle topoi*. Idet det er opbygningen af argumenter, fx kan man opstille argumenter efter "konsekvens" og "modsatninger".

Den fjerde er de *kognitive facetter* af topikken, der er den mest diffuse af facetterne. Her er det tankemønstrene, der er sat i fokus, altså er der her også tale om kulturelle forankrede processer (J. Gabrielsen, 2008:19-81). For en yderligere uddybning af topikkens facetter, se Gabrielsen, 2008.

Derudover kan topikken også anvendes som analyseredskab. Som analytiker kan man tage udgangspunkt i retors valg af topos for derigennem at forholde sig til den vinkel, som retor vælger at udlægge sagen fra. Ved at se, om retor har opsat modsætningspar i sin argumentation (krig/fred, skønhed/grimhed osv.), kan vi få en viden om retors intentioner ved at se på den vinkel, retor har valgt. Det betyder, at man får mulighed for at forholde sig til argumentationen uden nødvendigvis at acceptere retors udgangspunkt for argumentet. I argumentationsteorien forholder man sig oftest til om argumentet er gyldigt og ikke til præmisserne, og hvorvidt man er enig med dem. Med topikken har vi fået et stykke værktøj, der tillader beskueren at undersøge præmisserne (J. Gabrielsen, 2008:128) og forholde sig kritisk til dem.

I min analyse af Mauritsons blog har jeg ladet mig inspirere af topikken. Jeg har dog ikke brugt topikken direkte. Det, der interesserer mig i Mauritsons blog, er narrativerne, og derfor bruger jeg topikken til at se, hvordan Mauritson vinkler sine narrativer. Det vil sige, at jeg ikke bruger topikken for at se på de præmisser, Mauritson argumenterer ud fra. Jeg bruger topikken til at se bag om Mauritsons narrativer. Naturligvis er narrativerne en del af Mauritsons argumentation, men det er ikke deres funktion som argumenter, der er interessant, det er perspektivernes indbyrdes afhængighed. Her bliver det altså klart, hvordan de forskellige perspektiver i narrativerne hænger sammen og tilsammen giver Mauritson muligheden for at fortælle sin historie ud fra nøje udvalgte perspektiver, der understøtter hendes synspunkter. Derfor har jeg også valgt at tale om perspektiver frem for topos.

Forskellen på topos, som forklaret herover, og på perspektiver, som jeg bruger i analysen, er, at jeg ikke kun ser på perspektiverne som udgangspunktet for et argument, men også bruger perspektiverne som noget, der er rammedannende for bloggen. Kvindeperspektivet er fx ikke kun en vinkel på hele diskussionen om Kernesundkonceptet, men også en sammenhængsskabende faktor, der er gennemgående i hele bloggen. Kvindeperspektivet har mere med Mauritsons syn på sig selv at gøre end med Mauritsons syn på Kernesundkonceptet.

Valget af topik hænger også sammen med mit ønske om at blive i retorikken. Topikken giver muligheden for at se på den enkelte ytring frem for debatten, som diskursteoriene fokuserer på. Med andre ord hænger valget af topikken sammen med mit valg af metode, som jeg kommer til i kapitel 3.

2.3 Religiøsitet

Er Mauritsons blog religiøs? For at undersøge det, har jeg i min tilgang til analysen af bloggernes religiøse karakter brugt artikler dels om religiøst sprog, dels fra religionsfilosofien. Når jeg i analysen af det religiøse ikke udelukkende bruger retorikken som udgangspunkt, hænger det sammen med et behov for at afklare, hvad religiøst sprog er. Det viste sig ikke at være en enkelt opgave at finde en definition. Tilsyneladende bliver det religiøse sprog sjældent undersøgt med det formål at finde ud af, hvad det består af. Analyserne går derimod ud fra, at materialet, der undersøges, er af religiøs karakter. Præmissen bliver sjældent undersøgt. Derfor har jeg ledt andre steder for at få et indblik i det religiøse sprogs karaktertræk for på den måde at se på religiøsiteten som stilelement og virkemiddel.

Derfor er artiklerne, jeg har brugt, hentet fra antropologien, religionsfilosofien og retorikken. I udvælgelsen af artiklerne har jeg dog også været forbi sociologien, psykologien og lingvistikken. På trods af, at jeg har undersøgt det religiøse sprog set fra andre videnskaber, betyder det ikke, at jeg ikke går retorisk til værks, se kapitel om Metode s.15.

Susan Harding (1987) er antropolog og har undersøgt, hvordan de fundamentalistiske baptister i USA omvender andre til deres version af kristendommen. Det viser sig, at Harding ikke bare kan betragte omvendelsen udefra, hun bliver selv forsøgt omvendt af den pastor, hun interviewer. Til gengæld oplever hun på nærmeste hold, hvordan det foregår. Den frelste, i dette tilfælde pastoren, blotlægger i en fortælling sin egen vej til frelsen. Undervejs i fortællingen bliver den lyttende defineret af sin manglende frelse, og ligeså stille tvunget til at tage del i historien, som det første skridt på vej mod frelsen. Hos baptisterne lytter de fortabte og de frelste fortæller. Det, der i Hardings artikel er af særlig interesse for

specialet, er, at den frelste fortæller sin egen historie for at overbevise de fortabte om frelsen. Det er igennem narrativerne, at frelsen, overbevisningen, sker.

En anden antropolog er Webb Keane (1997), der oplister nogle kendemærker for religiøst eller rituelt sprog. En del af dem er ikke relevante for analysen af bloggen, fordi de er møntet direkte på det talte sprog, fx ekstrem flydende tale, mens andre kan overføres til det skrevne. Keane (1997:53) nævner fx metaforer og semantik-grammatiske paralleller.

Mark Montesano er retorikker. I hans artikel "Kairos and kerygma: The rhetoric of Christian proclamation" (1995) skriver han, at det religiøse sprog indeholder narrativer, som gør brug af metaforer, symboler og billeder. Han citerer George Kennedy (1995:165f) for at sige, at den radikale kristne retorik har ligheder med en enthymeme. Et ufuldstændigt argument, hvor det manglende forudsættes sandt, altså en sandhed uden beviser. Derudover skriver Montesano også, at det religiøse sprog er kendetegnet ved, at det ikke er rationelt, men fortællende, poetisk og rodfæstet i et fællesskab med en bestemt historie og oplevelse som udgangspunkt for sproget (1995:167).

Iris Yob beskriver det religiøse sprog som bl.a. en modsætning til det videnskabelige sprog, idet det religiøse sprogs beviser er narrativerne og den personlige udlægning af dem, mens videnskab bevises metodisk, logisk og objektivt (1993:266). Yob nævner metaforerne og parabler som en del af det religiøse sprog. Metaforer beskriver Yob som værende enten billeder af Gud, fx som "Lamb", "Father" og "Nothingness", eller som en beskrivelse af det religiøse liv, fx "struggle" eller "the life of love" (1993:227).

Fælles for de tre ud af fire berørte artikler er, at de lægger vægt på narrativerne som form, metaforer som delelement, og at det rationelle argument ikke vejer tungest, når det kommer til at overbevise publikum. Selvfølgelig beviser tilstedeværelsen af narrativer ikke, at Mauritson er religiøs i sin fremstilling af konceptet, men jeg mener at kunne påvise, at hun bruger flere og andre virkemidler end narrativerne. Tilsammen viser virkemidlerne en tendens. Det drejer sig dog ikke om at påvise, at Mauritson er en nyreligiøs fanatiker, som prædiker, at Kernesund er vejen til frelsen, men derimod at se på hvilke virkemidler, Mauritson bruger, og om de er religiøse.

I religionsfilosofien har jeg gjort brug af et kapitel i Andersen, Grønkjær og Nøragers "Religionsfilosof – Kristendom og tænkning" (2002) og Kennicks "The Language of Religion" (1956). De vigtigste pointer i de to tekster i denne forbindelse er, at religionen er det styrende i livet, og det, der betegner et fællesskab. Derudover gør Kennick det klart, at et udsagn ikke er religiøst, alene fordi der indgår bibelcitater eller ordet "Gud" (1956:66). Det vil sige, at religion kan komme til udtryk på mange andre måder end ved at bruge religiøse ord og vendinger.

Ydemere definerer Kennick religion som værende en gennemtrængende faktor i et menneskes eller et fællesskabs liv og være styrende for alle eller de fleste handlinger og reaktioner. Det er denne omsiggribende faktor, der ifølge Kennick er det mest karakteristiske træk for religion (1956:68).

Det vil sige, at jeg med religionsfilosofien bevæger mig lidt væk fra det tekstnære niveau og ser nærmere på tonen. Dette gøres dog også ud fra en analyse, der er stærkt knyttet til teksten. Igen kunne jeg have valgt at

tage diskursanalysen ind, og igen har jeg fravalgt det. Så vidt muligt vil jeg bevare mit fodfæste i den retoriske tradition, hvilket jeg også mener, jeg gør, idet jeg alt andet lige analyserer tekstnært og på den baggrund fortolker analysen.

3. Metode

I dette kapitel vil jeg komme ind på, hvilken metode jeg har benyttet i specialet. Til at begynde med vil jeg kort forklare nogle begreber, som bliver brugt igennem specialet. Efterfølgende vil den valgte case blive præsenteret, og jeg kommer ind på "close reading", som jeg, inspireret af Michael Leff, har valgt som min metode.

3.1 Begrebsafklaring

Her følger en kort gennemgang af de centrale begreber, der benyttes i opgaven.

Betegnelsen **weblog** (fremover blog) tager i dette tilfælde udgangspunkt i Hoff-Clausens definition (2008:138), der centrerer sig om de sociale handlinger: at udtrykke sig selv, og opbygge et interessefællesskab. Ordret "blog" betegner i opgaven både Mauritsons hele "dagbog" med samtlige indlæg, såvel som det enkelte indlæg. Det vil sige, at ordet "blog" forekommer med to forskellige betydninger i specialet. Det bliver dog i konteksten gjort klart, hvilken af de to betydninger, der er tale om. Derudover bliver det enkelte blogindlæg også benævnt som "indlæg" og "tekst".

Jeg definerer blogs som en "tale", hvor de enkelte indlæg udgør et afsnit i en større tale eller er små taler i sig selv, som udspringer fra retors passion og trang til at udtrykke sig.

Blogger er bloggernes afsender. Mange gange er bloggeren navngivet, men med et pseudonym. Som regel er bloggeren ikke kendt udenfor blogmiljøet (Hoff-Clausen, 2008:137), men i dette tilfælde er vores blogger både navngivet med sit døbenavn og er kendt udenfor webben.

Retor er et retorisk fagbegreb, der betyder taler. I opgaven bruger jeg retorbegrebet synonymt med skribent, taler og blogger.

Søskendetekster er Hoff-Clausens oversættelse af Ann Jeffersons "sister-texts" (2008:156f) og betegner bloggerens kommentarer til andre blogs og svar på læsernes kommentarer.

Metatekster betegner tekster, der forholder sig til andre tekster som eksplicite kommentarer. I denne sammenhæng er metateksterne altså læsernes kommentarer til det enkelte blogindlæg, der på den ene eller den anden måde forholder sig til bloggernes indhold (Hoff-Clausen, 2008:157f).

Ethos skrives med h, idet jeg betragter det som en fagterm, selvom den officielle danske stavemåde er uden h.

3.2 Bloggen

Specialet fokuserer på analysen af en blog. Jeg har analyseret livsstilskonceptet "Kernesund"'s ophavsmand Ninka-Bernadette Mauritsons (herefter kaldet Mauritson) blog fra d. 12. august 08 og frem til d. 12. april 09, i alt 62 blogindlæg. Når det er denne periode, der er valgt, så hænger det sammen med hjemmesiden kernesundfamilie.dk's (Mauritson, 2009) skiftende udtryk, hvor Mauritsons blog har sin platform. Tilsyneladende er blogs, der er ældre end den 12. august, forsvundet, efter hjemmesiden blev ændret før julen 08. At jeg ikke har den første blog, hvor man må formode, at Mauritson præsenterer sig selv, formålet med bloggen og den ramme, som bloggen skal ses i, er selvfølgelig ærgerligt. Det giver imidlertid den fordel, at jeg ikke behøver at forholde mig til Mauritsons egen udlægning af formålet og rammen, og dermed kan jeg koncentrere mig om den fremstilling, Mauritson giver igennem bloggen.

Bloggen skal ses i den sammenhæng, at familien Mauritsons ældste søn Bertram for nogle år siden blev diagnosticeret med infantil autisme og spået et institutionaliseret liv. Det betød for familien, at forældrene, Morten Mauritson og Ninka-Bernadette Mauritson, var tæt på skilsmisse, og i det hele taget havde familien det ikke særlig godt. Mauritson søger på nettet efter råd til, hvordan de skal tackle situationen og finder så bl.a. organisationen "Defeat Autism Now" med læger specialiseret i autisme, der anbefaler, at man fjerner gluten, mælk og sukker, da autisme kan være en intolerance for de fødevarer. Det gør familien, samtidig siger begge forældre deres job op og begynder at dyrke motion sammen med børnene hver dag. Det viser sig at virke, Bertram kan nu starte i folkeskolen på lige fod med de andre børn. Så begynder Mauritson at skrive bogen "Kernesund familie – Sådan", der bliver en bestseller. Succesen bliver så stor, at bogen udvikler sig til et koncept, og de nye oplag af bogen henviser til hjemmesiden www.kernesundfamilie.dk (Mauritson, 2009).

Det skal tages i betragtning, at Morten og Ninka Mauritson er uddannet fra Journalisthøjskolen i Århus og derefter har de begge arbejdet som journalister og forfattere (Mauritson, 2009). Mauritson selv blev på et tidspunkt pressechef for et detoxkoncept (Alfthan, 2006).

Det vil altså sige, at vi har med et koncept og en blog at gøre, der fortæller Mauritsons egen historie. Samtidig har både hun og hendes mand en baggrund i kommunikation.

I opgaven henvises der til de enkelte blogindlæg ved blogindlæggets titel. For at finde den enkelte blog skal der i Google's søgeline skrives som følger: *site:.kernesundfamilie.dk + "titlen på blogindlægget"*.

Billede 1 Skærmdump fra Google med søgning på: Site:.kernesundfamilie.dk + "Ninka svarer på jeres mange skønne spørgsmål"

3.3. Close reading

Med udgangspunkt i Michael Leff's analyse af Martin Luther Kings "Letter from Birmingham Jail" (2003) vil materialet blive underkastet en tekstnær læsning, som Leff argumenterer for. Her bliver analysen af en tekst i sig selv en teori om teksten, hvor man kan se om de formuleringer og tanker, som teksten udtrykker, også kommer til syne i tekstens form (Leff, 2003:6).

Det vil sige, at den tekstnære læsning ikke er et forsøg på at skabe en abstrakt teori, der kan tjene til generaliseringer, som kan lægges ned over en hvilken som helst tekst. For den tekstnære læsning gælder det om at "*bidrage med en tæt beskrivelse af situationen*" (Leff, 2003:8), idet retorikken er foranderlig, og teorier og metoder ikke kan forklare eller styre variationerne. Der er altså ikke tale om en teori eller en metode, der binder forskellige kritiske studier sammen. Derimod bindes de sammen af begreber, da den retoriske kritik undersøger, hvordan forskellige retoriske principper realiseres i forskellige situationer (Leff, 2003:8).

Leff opstiller to forskellige tilgange til den retoriske kritik. Den ene tilgang er en strategisk undersøgelse, der studerer, hvordan en tekst bruger principperne retorisk til at nå sit mål. Der er her tale om et instrumentalt perspektiv, hvorfra det fortolkes, hvordan begreber bliver brugt som retoriske strategier. Den anden tilgang lægger vægten på tekstens skabende funktion. Her undersøges, hvordan teksten skaber "klogskab" eller repræsentation. Her er der ikke tale om en strategi, men derimod om følelser eller en norm, der forbinder retoriske præsentationer gennem et princip (Leff, 2003:9).

Jeg vælger at lægge vægten på den skabende funktion i teksten, fordi jeg er interesseret i at se, hvordan Maurits skaber sin person og sin ethos i kraft af teksten. Derfor er close reading den oplagte metode i specialet, fordi den tillader mig at gå helt ned på ordniveau, samtidig med at der er plads til at se teksten som en helt tekst.

4. Ethosanalyse

Denne del af specialet vil koncentrere sig om Mauritsons ethos. Jeg tager udgangspunkt i Hoff-Clausens udlægning af Ciceros fortolkning af ethos.

Mauritson fabrikere sin ethos gennem sine narrativer i bloggen. Narrativerne giver Mauritson en platform, hvorfra hun bliver fri til at skrive om det, hun ved noget om, nemlig sine egne erfaringer som menneske, og ikke mindst som mor.

Det er derfor min hypotese i denne delanalyse, at Mauritson netop skaber sin ethos gennem pathos, og at hun, de få gange hun bruger logos, gør det som en skjult form for pathos for derigennem at skabe en illusion om en videnskabelig diskurs. Som forklaret i kapitel 2, side 6, om den valgte teori, så konstrueres ethos gennem brugen af pathos (Hoff-Clausen, 2008:216ff), og derfor er det kun naturligt at se ethos som en følge af den udprægede pathos, der er til stede i Mauritsons narrativer.

Som en konsekvens må det betyde, at narrativerne som stil netop er grunden til, at Mauritson kan bruge pathos til at skabe ethos. Derfor vil jeg i denne del undersøge og analysere, hvordan Mauritsons ethos skabes, og hvordan hendes skrivestil (brugen af narrativer) er med til at definere hende som blogger, da specialets hypotese, som allerede beskrevet i indledningen side 4, er, at Mauritson bruger narrativer som stil til at fastholde og forme sin ethos, hvilket gør undersøgelsen af stilens betydning vigtig.

Til sidst vil jeg analysere, hvordan bloggen som elektronisk medium påvirker hendes ethos ved at undersøge, hvordan hendes læsere spejler hendes persona i deres kommentarer til den enkelte blog.

4.1 En sympatiens ethos

Ciceros syn på ethos er blevet kaldt en sympatiens ethos (Hoff-Clausen, 2008:218), hvilket vil sige, at ethos bliver til i kraft af pathos, og set med ciceronianske briller så er manglen på følelser utroværdig. I Mauritsons blog mangler følelserne ikke, de er altid til stede, og der er mange af dem. En undersøgelse af Mauritsons ethos kan give et indblik i, hvordan Mauritson har skabt en så overbevisende ethos. I det følgende vil Mauritsons to roller, moder- og vejlederrollen, blive undersøgt.

4.1.1 Moderrollen

Mauritson skriver, at hun ikke er ekspert, men at *hun svarer som mor til mor*, fx i *"Ninka svarer på jeres mange skønne spørgsmål"*. Derfor vil hendes selvfremstilling som mor blive undersøgt nærmere i det følgende for at se, hvordan Mauritson skaber sympati og dermed ethos igennem en rolle, der på mange måde er automatisk forbundet med pathosappellen.

"Show it, don't tell it" beskriver, hvordan man som fortæller skal vise, hvordan karaktererne føler ved at beskrive deres handlinger og udtryk i situationen. Derfor spiller narrativerne en central rolle i selvfremstillingen, fordi Mauritson kan vise frem for at sige, at hun er en *god* mor, fx ved at fortælle, hvordan hun har kæmpet og stadig kæmper for den ældste søn Bertram.

Et af de steder det bliver tydeligt er i *"Vi gjorde det sgu"* fra d. 21. januar 09, hvor hun fortæller, at nu kan Bertram skrive. Narrativen begynder med *"Jeg vil gerne takke Umahro, Larz Thielmann fra hjernetips.dk og mig selv, Morten [hendes mand] og Melvin [deres yngste søn]"*. Her er det nærliggende at associere begyndelsen med en takketale fra fx Oscaruddelingen, hvor vinderen takker alle for den pris, de selv har modtaget. Det vil sige, at Mauritson "modtager en pris" på sin søns vegne, og hun husker at takke sig selv. Interessant nok bliver sønnen Bertram ikke nævnt. Som om han ikke rigtig har noget at gøre med sine egne fremskridt. Fremskridtene skyldes nemlig ikke sønnen selv, men derimod *"kærlighed, næring, udholdenhed og motion"*. Det bliver også gjort klart mere end én gang, at det er Mauritson, der har indført Kernesund i familien, dermed understreges det, at det er moderens, Mauritsons fortjeneste, at Bertram har fået det bedre. Og det har været en kamp at nå dertil, det fremgår længere ned i bloggen *"For en uge siden græd jeg af lettelse, stolthed og en fornemmelse af at have bestøget et bjerg og endelig være på toppen"*. Med andre ord er det egentlige fokus i narrativen ikke på sønnen, han nævnes ikke som en udslagsgivende faktor, derimod er midtpunktet i narrativen Mauritson, hendes følelser og reaktioner. Derfor ligger det ligefor at se narrativen som handlende om Mauritson selv og hendes rolle som altopofrende mor, der kæmper for sønnen.

På den måde får vi et billede af en mor, der har kæmpet for sin søn, og ikke kun i hjemmet, men også i medierne, hvor hun har kæmpet med det officielle Danmark for sønnen. Billedet, som tegnes, viser en mor, der ikke går af vejen for noget, når det handler om hendes barn, en tolkning, der understøttes af flere blogindlæg fx i *"Masser af nyt fra Ninka"* 27. februar 09, *"Sund gennem jul og nytår"* 2. december, *"Den blide livsstil"* 2. oktober og *"Jeg græder i dag"* 14. august 08, der taler om forældre-krigere, kampe, der skal vindes, og kampgejst. Vi har altså med en krigermor (mother warrior) at gøre. Et udtryk, der stammer fra en pendant til Mauritson, der ligesom hendes inspiratorer¹, er amerikaner. Altså er der til en vis grad tale om, at Mauritson i sit udtryk lader sig inspirere af den amerikanske retorik.

Den stærke pathosappel i billedet af krigermoderen er med til at give hende en legitimation, fordi hun udtrykker så stærke følelser omkring emnet. Hun bliver troværdig, fordi man som læser kan *føle*, at hun selv tror på det, hun fortæller. De stærke følelser, som Mauritson konsekvent lader tale for sig, har også paralleller til baptisternes omvendelsesprincip. I Hardings studie (1987) fremgår det, at omvendelsen sker på baggrund af narrativer, hvori fortælleren prisgiver sine egne oplevelser, og at lytteren bliver fanget i historierne. Når lytteren ifølge Harding (1987) bliver fanget af historier, der handler om et andet menneskes opture og nedture (hvilket er hvad disse omvendingsnarrativer består af), så må også disse historier være pathospræget. Det er fremstillingen af følelserne, der gør disse narrativer værd at lytte til, og det er følelserne, der fanger lytteren og giver taleren en legitimitet og dermed ethos.

I bloggen *"Bertrams første diskofest og VURDERINGER"* fra 30. oktober 08 bliver Bertram igen fremhævet. Denne gang skal han til skoledisko, og forberedelserne får Mauritson til at skrive:

"Bertram. Du lille bitte og samtidigt meget store menneske. At du er begge dele kan enhver, der kigger på dette billede af dig, se. Du aner ikke, hvor øm jeg er over dig. Og hvor højt jeg elsker dig. Vi har været ude på så vild en rejse sammen. Og nu står du her. Midt i en vild verden fyldt med fristelser og udfordringer og en masse spændende oplevelser. Og du formår at holde fast i dig selv og klare dig så fint. Der var engang, hvor

---

¹ Mauritson omtaler en række amerikanske læger, der beskæftiger sig med autisme og kost, som sine inspiratorer.

jeg slet ikke følte, at du levede i samme verden som jeg. Det er så stort at dele virkeligheden med dig nu"
(min understregning)

Igen skriver Mauritson om sønnen, men igen handler det ikke nødvendigvis om sønnen. Pathos er her den dominerende appel, men det, der er mest interessant, er det billede af betragteren, moderen, der tegnes. De understregede sætningsdele viser, at det er en forældre, en mor, der fortæller. Ord som "lille bitte", "øm" og "elsker" skal fremkalde en beskyttelsestrang i læseren. En trang, som vi forventer, en mor har. De to sidste understregninger får med ganske få ord fortalt os om den udvikling, Bertram har været igennem, og de er præget af pathos, idet de sætter fingeren på det, der var unormalt, næsten forkert før, og hvordan det er blevet godt.

Den gennemgående brug af pathos, når Mauritson skal fremstille sig selv som en god mor, hænger naturligvis sammen med, at symbolet "moder" er pathosladet. Hvis Mauritson ikke brugte pathos i fremstillingen, ville fremstillingen blive kold og utroværdig, som Ø. Andersen refererer Cicero for (1995:40). Mauritson bliver troværdig, fordi hun i sin fremstilling bliver sympatisk. I rollen som den omsorgsfulde mor, der kæmper for sit barn, får hun en platform, hvorfra hun taler og bliver lyttet til. For hvorfor skulle Mauritson som mor ikke være ærlig? Hendes argument er hele tiden, at konceptet har reddet hendes søn og hendes familieliv, så når hun som mor videreformidler midlet, kan læseren acceptere hendes argument, fordi en mor partout vil det bedste. På den måde bliver rollen som moder også hjelmen i Mauritsons argumentation.

Samtidig betyder fremstillingen af Mauritson som den gode mor, at læserne opfatter hende som omsorgsfuld og velvillig over for sit publikum. For rollen som moder har associationer, der når længere end til børn. Hvis man er en god mor, så er man et godt menneske. Og et godt menneske vil sine medmennesker det bedst. Præcis som Mauritson signaliserer i forsøget på at frelse danskerne fra dem selv med konceptet. Det vil sige, at sympatien for Mauritson bygger på, at hun vil sine læsere det bedste, fordi hun er en god mor, hvilket igen påviser, at moderrollen bliver til hjelmen i hendes argumentation. Det forstærkes af, at Mauritson skriver om netop de kurser, hun tilbyder, at hun glæder sig til at "se [kursisterne] selv finde frem til den indre visdom" i bloggen "Udsolgt kursus", eller at "jeg elsker at undervise i det her" i bloggen "Sund og dermed slank". Man kan næsten sige, at moderrollen bliver forlænget til en vejlederrolle, som gælder alle de Kernesunde læsere.

At Mauritson nærer velvilje for sine læsere, beviser hun ved at bruge sine børn som eksempler på, hvor sundt og godt konceptet er. Og så gør det ikke noget, hvis Mauritson samtidig kan redde verden, når hun nu alligevel er ved at redde Bertram. I bloggen "Så grønne er vi" skriver hun:

"Alt, hvad jeg står for og kæmper for er: GRØN, BLID LIVSSTIL. Det hele er ved at falde på plads. Det hele hænger sammen for mig. Vi har fået Bertram, som var så syg, at vi måtte lære at leve 100 % grønt for at redde ham. PÅ den måde lærte vi, hvordan den blide, grønne livsstil reddede hele familien. Og det er så min livsopgave: At inspirere andre familier til at gøre det samme. Og på den måde redde vores udpinte klode samtidig." (min understregning)

Pathosappellen er også tydelig her, igen er der tale om en mor, der fortæller, hvordan hun har reddet sin søn. Men hvad, Mauritson også skriver, er, at hun også vil det bedste for andre. Hun vil inspirere andre. Ordet "inspirere" bruger Mauritson flere steder, fx i "Lækkert tøj og dum skole", her er det børnene, der skal inspirere hinanden til en sundere livsstil. "Inspirere" betyder altså i Mauritsons sprog at "overbevise",

"overtale", "redde", eller som vi senere skal se at "missionere". I eksemplet ovenover virker "redde" umiddelbart som den bedste "oversættelse" af "inspirere", da det, de andre familier skal inspireres til, netop er at redde sig selv. Velviljen er dermed også til stede her, Mauritson vil sine læsere det bedste. Når hun ikke skriver direkte, at hun vil *redde* andre familier, men inspirere dem, så kan det tænkes, at det virker mindre påtrængende. Samtidig passer det godt til filosofien om, at vi er vores egne eksperter. Derfor kan Mauritson kun svare som mor og kun inspirere til selvredning. Hvilket igen hænger sammen med rollen som vejleder. En vejleder støtter, hjælper og underviser, men tvinger ikke nogen. En mor derimod tager ansvaret for sine børn og bestemmer, hvordan de skal leve. Derfor er det inspiration til selvhjælp.

Det vil sige, at Mauritson med narrative beviser, at hun er sympatisk og en god mor. På baggrund af det kan Mauritson argumentere for mangt og meget under henvisning til, at hun er en god mor. På den måde bliver narrativernes fremstilling af Mauritson som den gode moder garantien for alle andre argumenter og cementerer ligeledes Mauritsons troværdighed, og dermed bliver pathosappellen til en ethosappel.

4.1.2 Vejlederrollen

Mauritson er dog ikke mor for sine læsere. Hun påtager sig derimod en vejlederrolle. En rolle, der på mange måder hænger direkte sammen med hendes rolle som moder, da moderrollen også her er udgangspunktet for rollen om troværdig vejleder. Forskellen på moderrollen og vejlederrollen er, at vejlederen inspirerer læserne til at tage et ansvar for deres egen sundhed. Det ses fx i "*Hjælp en, der ikke har råd i julen*" fra 10. december 08, hvor der samles penge ind til dem, der har svært ved at være Kernesund i julen. "*Her på bloggen hjælper vi hinanden. Vi viser omsorg og kærlighed for hinanden hver dag. Og det er der nu flere beviser på*". Pathosappellen er også tydelig her, læserne og Mauritson indgår i et fællesskab, hvor medlemmerne tager et ansvar for sig selv og støtter de andre i fællesskabet til at gøre det samme. De altfavnede følelserne, som Mauritson udtrykker i rollen som moder, er også til stede her, men de er ikke ubetinget altfavnende. "*...Morten og jeg donerer al vor overskud fra shoppen til den fond, vi er ved at oprette. Det er for at hjælpe danskere, der ønsker at tage ansvar for egen sundhed, men som ikke har råd til det.*" (min understregning) Verbet "ønsker" er det springende punkt. Det er en betingelse, at man selv tager ansvar for forandringen, og så kan man få hjælp. Dermed er forskellen på de to roller, at moderrollen tager ansvar for andre, mens vejlederrollen inspirerer andre til selv at tage ansvar.

Interessant nok virker det imidlertid, som om der er to forskellige sider af vejlederrollen. Forskellen er minimal, men den ene side er pathospræget, favnede og kærlig, mens den anden side er mere logospræget.

Den side af vejlederen, som bruger logosappellen, kommer til syne, når Mauritson en enkelt gang anvender andres ethos i blogindlæggene. I "*Det bedste anti-age tip nogensinde*" fra d. 20. december 08 nævner hun en af sine "*personlige helte*" en læge fra "Defeat Autism Now" for at understrege vigtigheden af det bær, som Mauritson har hørt om i USA, og som hun i skrivende stund også sælger i webshoppen på kernesundfamilie.dk (Mauritson, 2009).

Det vil sige, at når Mauritson agerer vejleder, gør hun brug af lånt ethos, sponsorship ethos (McCroskey, 2006:88f). Vejlederen fortæller ikke kun historier, men forsøger også at give råd til den Kernesunde levestil og oplyse om den aktuelle forskning i udlandet. Derfor understøtter sponsorship ethos vejlederrollen. Mauritsons egen ethos, som stammer fra moderrollen, kan ikke bære den logosprægede argumentation,

som vejlederen kommer med i forbindelse med faglige forklaringer. Det er en tendens, der går igen, når vejlederen præger et afsnit i en blog, fx i "Middag med mine idoler" fra d. 7. oktober 08, hvor Mauritson skriver:

"Her kommer de første to råd, som jeg vil dele med jer: Tjek jeres børn for kviksvølvforgiftning. Se hvorfor i interview med Boyd Haley [her](#)." og "Drop majs [...], soya² [...], hvis dit adfærdsforstyrrede barn stadig reagerer uhensigtsmæssigt efter kostomlægning med mælke- og glutenfri diæt. Det tyder på, at soya er lige så hjerne-kemi-forstyrrende, som gluten. Og majs har næsten samme struktur som gluten." (min understregning)

Eller når hun henviser til andre af sine inspiratorer fra fx "Defeat Autism Now". Appellen i rådene og henvisningerne er logos; mens pathos, som Mauritson ellers gør brug af, ikke er til stede. Hvis vi sammenligner det understregede med et citat fra "Den blide livsstil" d. 2. oktober 08, hvor Mauritson har en noget anden formulering: "min før så autistiske, hyperaktive, plagede og aggressive søn". Formuleringen i det understregede er distanceret, "fagligt" og logospræget, mens citatet fra "Den blide livsstil" er følelsesbetonet og fremhæver moderrollen. Mauritson fremstiller altså sig selv i citatet fra "Middag med..." som vidende og undersøgende, man fristes til at sige ekspert, på baggrund af sponserhip ethos. Problemet med brugen af Mauritsons anvendelse af sponserhip ethos er, at man som læser nok får henvisninger. Men det er henvisninger til youtube.com-klip og lægernes egne organisationer, der er altså ikke tale om en uvildig legitimering af deres ethos. Hvis man selv søger information om organisationerne, om studierne og om lægerne, så tegner der sig et billede af stor uenighed i det internationale forskermiljø. Så selv om det ser ud til, at Mauritson låner ethos fra sine videnskabelige inspiratorer, sker det kun i kraft af, at læseren i forvejen har tillid til Mauritson. Det vil altså sige, at hele Mauritsons ethos afhænger af læserens tro på, at hun er en god mor.

Som jeg skriver i kapitel 6. Perspektiver s. 39, så lægger Mauritson afstand til ekspertrollen og insisterer på, at vi selv er vores egne eksperter. Derfor er det værd at se nærmere på, når Mauritson alligevel sniger sig til en logosfremstilling, der er på grænsen til at være ekspertise. Mauritson lægger afstand til de danske professionelle eksperter, der taler hende imod, og derfor vægtes erfaringen tungere end rådene fra de professionelle eksperter, som ikke deler hendes syn på sundhed.

Når Mauritson så alligevel bruger logos og ekspertudsagn, så er det professionelle eksperter, der deler hendes synspunkter, der trækkes frem. På den måde bliver det tydeligt, at erfaring kun tæller mere end ekspertviden, når de professionelle eksperter ikke deler Mauritsons synspunkter. Objektivt set er det et problem for Mauritsons ethos, men at påpege det, ville med rette blive opfattet som en kritik og hendes medlemmer ville højst sandsynligt rykke tættere sammen om hende, ligesom det kan ses i soydebatten i "Kernesund efterårsferie". Derfor vil Mauritsons ethos sandsynligvis ikke tage skade. Afvisningen af de danske professionelle eksperters relevans er også en måde at eliminere enhver diskussion på.

---

² Ifølge retskrivningsordbogen staves "soja" med j. Mauritson skriver dog konsekvent soja med y, hvorfor det skrives sådan i specialet.

Vejlederrollen benytter sig af retoriske spørgsmål og videnskabelige udredninger, der dog ofte mangler referencer. Når Mauritson vejleder, anbefaler hun bøger, steder at købe de forskellige kosttilskud osv., ligesom hun fortæller, hvordan man bedst kommer over tømmermænd og sukkerorgier.

Mauritson bruger også vejlederrollen til at anbefale lige netop de kosttilskud, som sælges i deres egen webshop på kernesundfamilie.dk (Mauritson, 2009), hun anbefaler gerne bøger af sin veninde, forfatteren til "10 år yngre på 10 uger" eller bøgerne fra køkkenrevolutionen, der også er skrevet af en af hendes venner. Her bliver det tydeligt, at Mauritson ikke kun skriver en blog for at udbrede viden eller fortælle om sit liv. Som udgangspunkt skulle man tro, at det havde en negativ effekt på Mauritsons ethos, fordi hun overskrider de beføjelser, man almindeligvis har som blogger (Hoff-Clausen, 2008:158ff) og meget tydeligt gør reklame for sig selv og sine venner. Men efter kommentarerne at dømmes, så bliver det ikke taget ilde op af læserne.

Det må betyde, at hendes selvfremstilling som mor og vejleder enten er så god, at læserne accepterer hendes påstande uden spørgsmålstejn, eller også at de pathosladet narrative udelukker enhver debat, som jeg kommer ind på i kapitel 6. Perspektiver.

Mauritson skaber sin ethos ved at bruge pathos i narrativerne. På baggrund af sympatien for Mauritson som den gode moder, får Mauritson muligheden for at vejlede andre, fordi moderrollens ethos overføres til vejlederen. I det omfang, hvor moderrollens ethos ikke er tilstrækkelig i vejlederrollen, bringes inspiratorernes ethos på bane, da de har den fornødne ekspertise til at bære Mauritsons logosappel. Alligevel er det moderrollen, der er den ethoskabende funktion i teksten, fordi inspiratorernes ethos kun bliver legitimeret af Mauritsons anvendelse. Derfor er sponsorship effekten kun anvendelig, hvis læseren i forvejen opfatter Mauritson som troværdig, hvilket læseren kun kan gøre, hvis moderrollen har skabt sympati for Mauritson hos læseren.

4.2 Skrivestil og genre

Mauritsons skrivestil udmønter sig i hendes valg af genre. Bloggen som genre er kun en overordnet betegnelse, under den findes flere mere præcise beskrivelser af de enkelte genrer, som en blogger måtte ønske at vælge til netop sin blog. Herring et al. (2005) angiver tre forskellige genrer:

- *Filter*: som skildrer ydre begivenheder såsom politik, nyheder og online-begivenheder
- *Dagbøger* (personal journals): der koncentrerer sig om bloggerens tanker, altså indre begivenheder
- *K-log*: knowledge blog, der er en form for projektjournal, hvor fokus er på informationer og observation vedrørende et bestemt emne.

Til mit formål synes der dog at mangle en type, nemlig *businessbloggen*, eller som Wikipedia (2009) kalder den "*corporate or organizational blog*". Det er interessant i sammenhæng med Mauritsons blog, fordi hendes blog på mange måder er en hybrid. På den ene side er det en *dagbog*, der fortæller om hendes familieliv og om sønnernes fremskridt, på den anden side er det en *businessblog* (jeg bruger "business" frem for "corporate", da sidstnævnte fremkalder associationer til en langt større virksomhed end Mauritsons). Det vil sige, at vi har med en blog at gøre, der vil to ting. Businessdelen kommer til syne i Mauritsons reklamer for hendes bøger, henvisninger til webshoppen og tilbud om kurser, ligesom beretningerne i enkelte blogs fra kurserne tydeligt viser, at der er tale om en forretning. Mens

dagbogsdelen er narrativerne, der handler om hverdagen og de forandringer, familien oplever, og derfor har genretræk, der minder om *dagbogen*.

Men der er også mulighed for at hævde, at den tredje genre *k-log* er til stede i Mauritsons blog, idet hun gennem narrativerne skildrer sine observationer af den Kernesundelivsstil og de forskellige diæter, hun efterfølgende prøver, da det viser sig, at Bertram heller ikke kan tåle stivelse, jf. "*En skøn kvinde, juleguf og en ny kostplan*" fra d. 8. november 08.

På trods af, at Mauritson bruger tre meget forskellige genrer (*business, k-log og dagbog*), og at to af dem umiddelbart forekommer at være diametrale modsætninger, *bussinessbloggen* over for den personlige *dagbog*, så skader det ikke som helhed Mauritsons ethos, fordi de tre genrer bliver bundet sammen af narrativerne. Narrativerne bygger bro mellem de forskellige genrer, idet Mauritson fortæller en historie om sit liv. Og dette liv indeholder observationer af en streng diæts virkninger, af hendes forretningsliv og om hendes familieliv. Fordi Mauritson fremstiller narrativerne ud fra det liv, hun fører, går de tre genrer i spænd. Det vil derfor sige, at genren som personlig dagbog er den mest fremherskende og de to andre genrer fungerer som en form for krydderi på bloggen og sikrer variation.

4.2.1 Narrativernes rolle

I gennem de ovenstående delanalyser er det blevet klart, at Mauritsons ethos bygger på narrativernes pathosappel. Det vil sige, at det er narrativerne, der er det udslagsgivende for Mauritsons troværdighed. På den baggrund er det interessant at se nærmere på den rolle, som narrativerne udfylder for derigennem at få en bedre forståelse for narrativernes betydning, og hvordan Mauritson bruger dem til at skabe sin ethos. Når man ser nærmere på narrativerne, bliver det tydeligt, at der er to forskellige slags. Den ene del beskriver fortiden set over for nutiden. Den anden del handler om nutiden og konceptets levedygtighed. Hver form for narrativ har sin egen funktion, de nutidige er de mest forretningsorienterede, og det er her vejlederen er tydeligst. Den del af narrativerne, der viser forskellen mellem nutid og fortid, er de mest følelsesladet, og her kommer moderrollen til udtryk.

I et narrativ, der beskriver fortiden set overfor nutiden, i "*Den blide livsstil*" skriver Mauritson:

"Forleden eftermiddag sad Bertram og Melvin og spillede Stratego i stilhed ved bordet i værelset i en time. De slappede så vidunderligt af efter en lang skoledag. Da jeg kom derind, sagde de: "Vi hygger os sådan, mor.". Jeg trak vejret i dybe, rørte åndedrag. Tænk, at min før så autistiske, hyperaktive, plagede og aggressive søn nu kan sidde og nyde sådan en social stund i fred og ro i sin familie." (min understregning)

På meget kort plads får Mauritson skitseret en hverdagssituation, hvor fortiden (det understregede) med en enkelt sætning bliver stillet op som kontrast til nutidens idyl. På den måde kan Mauritson bruge narrativerne til at vise, hvad den Kernesunde livsstil har gjort for familien. Samtidig får hun også fremstillet sig selv som den omsorgsfulde mor ved at noget så enkelt som at beskrive sit åndedræt med pathosladet adjektiver.

Det vil sige, at narrativerne, der behandler nutid og fortid, danner grundlaget for den sympati, som læserne gerne skulle føle for Mauritson. Sympatien dannes på baggrund af pathosappellen, som især er tydelig i de mange adjektiver. Samtidig er der gerne et citat eller to fra drengene for at understrege deres mentale tilstedeværelse. På den måde får Mauritson drengene til at sige det, der understreger pointen i det enkelte

narrativ. Som her hvor børnene siger, at de hygger sig. Kontrasten leverer Mauritson i form af et tilbageblik. Derigennem får vi som læsere serveret grunden til at leve Kernesundt, at der er håb for autistiske børn og dermed for os alle.

Denne form for narrativer tjener det formål at skabe sympati om Mauritsons persona, og at gøre det klart hvad pointen med Kernesundkonceptet er. Ligeledes skal formen vise Mauritson som den gode mor og overbevise læserne om, at hun er sympatisk.

Den anden type narrativer kan fx ses i *"En magisk dag i mit hjem"* fra d. 11. januar 09. I bloggen er det nutiden, der er i centrum, og temaet for bloggen er kurset, som Mauritson afholder hjemme i stuen.

"Hvad der skete de næste 8 timer, kan jeg ikke beskrive med ord. Kun sige, at det var 19 vidunderlige kvinder i alle aldre. [...] Første del af rejsen handlede om at spise efter sin stofskiftetype og om at lære at lytte til kroppens feedback." (min understregning)

Her er pathosappellen i kraft af adjektivet tydelig, men fokus er skiftet. I stedet for at fokusere på børnene og fortiden i forhold til nutiden, så er det kun nutiden, der interessant. Selvom pathos er meget tydelig i afsnittet, så er aspektet af forretning der også, idet narrativen handler om, det kursus Mauritson holder. Frem for at portrættere Mauritson som moderen, så ser vi vejlederen i egenskab af kursusleder, men også i bemærkninger som: *"Jeg glæder mig til at støtte dem på deres rejse"*. Pathosappellen understreger igen, at Mauritson er sympatisk, denne gang som "sin egen person" frem for i rollen som mor. Vi har altså med et narrativ at gøre, som har til formål at vise Mauritson som et helt menneske, der ikke kun definerer sig selv ud fra sin rolle som mor. I og med, at hendes målgruppe ikke kun består af mødre, så er det vigtigt, at kvinderne uden børn også kan identificere sig med Mauritson. Samtidig bliver Mauritson til et forbillede - og ikke kun i forbindelse med en sund livsstil. Pludselig fremstår hun som kompetent forretningskvinde, der formår at jonglere med drømmen om familie og karriere.

Disse narrativers formål er at danne et billede af Mauritson som kvinde i sin egen ret, som kompetent forretningskvinde og på den måde også være et forbillede for alle dem, der gerne vil mere. Samtidig skal Mauritson ikke blive usympatisk, så derfor bliver hun til stadighed fremstillet som vejlederen, der har sine læses bedste for øje. Med andre ord har vi med en hårfin balance at gøre. På den ene side er Mauritsons ethos bygget på moderrollen, men for at hun skal være troværdig som person, må der også være spor af en moderne kvinde, der ikke definerer sig selv udelukkende som moder, hvis læserne skal kunne identificere sig med hende og derfor vende tilbage til bloggen senere. Og selvfremsstillingen skal stemme overens med det indtryk, læserne får af Mauritson, når Mauritson reklamerer for andres og egne produkter i bloggen. Det vil sige, at den altruistiske moderfremsstilling i det lange løb ikke vil være troværdig, fordi det i bloggen også er åbenlyst, at Mauritson ikke udelukkende skriver for læsernes blå øjnes skyld, men også har et forretningsmæssigt formål med konceptet. Derfor er det en styrke, at Mauritson i variationen af narrativernes form formår at skildre sig selv som en moderne kvinde, der både har karriere og familie.

4.3 Læsernes opfattelse

En stor del af retors ethos bliver skabt i metateksterne. Derfor vil jeg i denne del af analysen se på læsernes opfattelse af Mauritsons ethos. Det vil sige, at Mauritson ikke har fuld kontrol over sit ethosbillede, idet læserne igennem metateksterne kan påvirke det, jf. 2.1.2 Online Ethos. Derfor vil jeg undersøge, hvordan

læserne genspejler Mauritsons ethos i denne del af analysen for på den måde at få et mere afrundet billede af Mauritsons ethos.

Metateksterne til de fleste af Mauritsons blogs er positive, og i modsætning til Mauritsons eget udtrykte ønske sætter metateksterne hende på en piedestal. Et ønske, der dog ikke helt holder stik. Blogoverskriften "*Ninka forelsket, klogere på din krop og KLAR*" giver klart udtryk for, at Mauritson er en form for ekspert, i og med at hun er blevet "*klogere på din [læserens] krop*".

Derudover identificerer læserne sig med Mauritson, fx Trine B fra bloggen "*Jeg græder i dag*" d. 14. august 08, hvor hun skriver: "*...jeg ser mig selv i dig Ninka, når du fortæller hvordan du havde det før Kernesund*". En anden metatekst siger: "*Mere power til dig! Vi i Danmark, som har fået vores liv ændret pga. Kernesund livsstilen, vi er dine tropper i marken*", eller da en metatekst spørger til den dybe mistro til sundhedsvæsnen, som metateksterne udtrykker, bliver der svaret:

"Den [bogen Kernesund Familie- Sådan!] er ganske faglig! Jeg synes du er en smule hård og kantet, og hvad er der galt med at trække folk frem, som i forvejen er populære og kendte, hvis deres livsstil er relevant til emnet? Hvor mange "klienter" af Ninkas tror du indhenter ganske gratis information her på nettet. Det kan da ikke kun være til de rige!!! Kan du virkelig ikke se hendes gavmildhed?" (min understregning)

Den reaktion på en sober kritik, der ikke trækker Mauritson ned i skidt, men derimod opfordrer til reelle svar og dialog, er reglen. Mauritson behøver i disse tilfælde ikke engang svare, for det har medlemmerne allerede gjort. I det sidste eksempel bliver kritikeren set som kantet og hård, fordi hun ikke mener, at sundhedsvæsnen partout har spillet fallit, og fordi hun mener, at Mauritson latterliggør frem for at diskutere. Mauritson derimod er gavmild og faglig efter medlemmernes opfattelse. Når Mauritsons bog er faglig³, så må opfattelsen af Mauritson også være, at hun er faglig. Det vil sige, at logosappellen virker efter hensigten.

"...kan mærke dine livsglæde- energier komme helt ud til os herhjemme i stuerne. De modtages lige i hjertet på mig. Bliv ved med det du gør, for du sejrer!" står der i en af metateksterne i "*Kugleflip og mælk*" fra d. 9. september 08. Det formidler klart indtrykket af, at medlemmerne støtter Mauritson, ligesom udsagnet fra "*Mor i egen seng*" d. 29. oktober 08 ikke bare støtter op: "*Hej Ninka, Du lovede på et tidspunkt at skrive noget mere om vaccinationer.....*", men også har forventninger om, at Mauritson kan svare kvalificeret.

I "*Sundhed er det nye sort*" fra d. 5. december 08 skriver en far, at det er synd, at Mauritsons børn ikke ser julekalender. Mauritson kvitterer med et "*tak for omsorgen for mine børn også*". Det, der er interessant i dette tilfælde, er, at der især er to medlemmer, der farer i blækhuset og skælder faderen ud for at skrive det, han gør. Mauritson blander sig ikke. Det leder tanker hen på citatet fra "*Jeg græder i dag*", hvor en skriver: "*vi er dine tropper i marken*", og de forsvarer Mauritson med næb og klør. Forsvaret kan ses på måder; enten skal ingen skal træde Mauritson for nært, fordi medlemmerne så selv føler sig angrebet, eller fordi de hellere må forsvare, inden nogen opdager, at der noget om kritikken, som en form for overkompensation. Sandsynligheden for, at det er den første mulighed, er nok den største, de mange metatekster taget i betragtning, der giver udtryk for en næsegrus beundring for Mauritson.

---

³ Mauritsons medicinske forklaring på, hvorfor man ikke spiser sukker, er, at sukkeret karamelliserer i blodårerne (Mauritson, 2007:87)

Der er dog to blogindlæg, der får en hård medfart af flere læsere. Begge blogs tager udgangspunkt i det økonomiske aspekt i Kernesund. I modsætning til de vejledende blogs, der anbefaler bøger eller webshops til gavn for læserne og derigennem har et økonomisk aspekt over sig, så taler de to ovennævnte blogindlæg om økonomi, der *gavner* Mauritson. Det vil sige, det kommer an på udgangspunktet, hvorfra Mauritson berører emnet økonomi. Når hun anbefaler og vejleder, så er det for læsernes bedste, men i *"Vil du også være millionøse"* fra d. 3. marts 09 eller i *"Ninka søger kogekone"* fra d. 15. august 08, fremgår det direkte, at det er til egen vinding. Derfor reagerer læserne heftigt.

I begge tilfælde dækker Mauritson sig ikke ind under at ville det bedste for sine læsere. Det er hverken vejlederen eller moderen, der taler. Det er *forretningskvinden*, der sætter egen vinding først. Derfor er pathos ikke den fremherskende appel, *"Ninka søger kogekone"* er et regulært jobopslag. Det vil sige, at der ingen pathos er, Mauritson agerer arbejdsgiver og er hverken mor eller vejleder. Samtidig kan jobopslaget opfattes af læserne som en overtrædelse af de *"beføjelser"*, Mauritson har som blogger, fordi hun direkte bruger bloggen til kommercielle formål og dermed kun har sin egen vinding for øje (Hoff-Clausen, 2008:158f).

I *"Vil du også være Millionøse"* er vejlederen tilstede, men på en anden måde end ellers. Der er ingen gode råd, bare en hentydning til at alle andre er dobbeltmoralske *"næ, det er PENGENE, [...]jeg har tænkt mig at generere til at gøre mit liv og verden bedre med, der kan få ALLE op af stolen. Er det ikke interessant?"*. Samtidig er der også en afvisning af de Kernesunde tilhængere i *"ALLE"*. Pludselig bliver de skåret over en kam med resten af Danmark. Især i det sidste eksempel får Mauritson tændt nogle følelser, der for en gangs skyld ikke er positive for hende selv. I det første eksempel er logosappellen stærkt til stede. Det reagerer læserne stærkt på, fordi det bliver tydeligt, at Kernesund også er en virksomhed med en profit og ikke en forening af idealistiske mennesker. I det sidste eksempel får medlemmerne en kold afvaskning, de føler sig måske endda forrådt. Den manglende fokus på pathosappellen i Mauritsons to indlæg betyder her, at Mauritson ikke opfattes som troværdig eller i besiddelse af velvilje over for sit publikum.

4.4 Diskussion

På baggrund af ovenstående analyse kan det konkluderes, at den pathoskabte ethos er direkte afhængig af narrativernes fremstilling af Mauritson som den gode moder. Den sympati, der opstår for moderrollen, er nødvendig for at overføre ethos til den anden rolle, Mauritson bruger, vejlederen. På samme måde er det nødvendigt at opfatte Mauritson som troværdig, hvis Mauritsons brug af sponsership ethos i vejlederrollen skal give afkast, i og med at Mauritson ikke leverer nogen form for garanti for inspiratorernes ethos. Sponsorship ethos øger kun Mauritsons troværdighed, såfremt læserne i forvejen opfatter hende som troværdig, men gør umiddelbart hverken fra eller til, hvis læseren ikke ser Mauritson som en troværdig kilde.

Set på baggrund af læsernes metatekster har vi en situation, hvor Mauritson fremstår som velvillig overfor sine læsere, sympatisk og som en god vejleder. Og tilsyneladende er der kun to blogs, der har fået en rigtig negativ modtagelse af medlemmerne som sådan, ellers er det spredt kritik, der hurtigt majes ned. Størstedelen af metateksterne er stærkt pathospræget, og beundringen er næsten til at tage og føle på. Mauritsons egen fremstilling af ethos bliver reflekteret, læserne giver klart udtryk for, at Mauritson er gavmild, kompetent og medfølelse. Der er dog en uoverensstemmelse i mellem de to fremstillinger af ethos. Mauritson gør det klart, at hun ikke er ekspert på andet end sin egen krop, mens læserne ophøjer

hende til næsten alvidende guru. Det er sikkert også derfor, at Mauritson får den medfart, hun får i de to omtalte blogs. Hun falder ned fra piedestalen og får vist, at det ikke kun handler idealisme, men også om økonomi. Set over længere tid ændrer de to blogs dog ikke på hendes ethos, hvis metateksterne skal tages for pålydende.

Min hypotese for ethosanalysen s. 16 er, at logos bliver brugt som skjult pathos og skulle gerne illustrere en videnskabelig tilgang til stoffet. En del af hypotesen kan tilbagevises efter analysernes afslutning. Logos bliver ikke som forudset brugt for at *skjule* pathos, men derimod som en selvstændig appelform, der dog er afhængig af moderrollen for at understøtte Mauritsons ethos. Brugen af logos er med til at skabe en illusion om videnskab, forstået på den måde, at Mauritson nok henviser til de eksperter, der er enige med hende. Men i og med, at den danske debat om emnet er en miniaturredgave af debatten internationalt, så viser Mauritson jo kun den halve sandhed ved at lade det fremstå, som om Danmark er det eneste sted, der ikke er med. Det betyder, at Mauritsons logos kun giver mening i det omfang læseren i forvejen stoler på Mauritson. Derfor må den første del af hypotesen tilbagevises. Den anden del, at logos skal skabe en illusion om en videnskabelig tilgang til stoffet, kan derimod bekræftes, i og med at de videnskabelige oplysninger objektivt set mister deres troværdighed, da der ingen regulære henvisninger er.

Stilen og narrativerne er altså den grund, hvorpå Mauritson bygger sin blog. De udgør basis for brugen af pathos, fordi Mauritson i narrativerne har muligheden for at fortælle de meget personlige historier, der tegner billedet af Mauritson som den gode moder. Og her kommer valget af genren ind, dagbogen opfordrer til de personlige historier i hverdagen. Derfor understøtter Mauritsons valg af skrivestil, narrativerne, og genre hendes brug af pathos til skabe ethos.

5. Religiøsitet

Denne analyse vil undersøge, om Mauritson er religiøs af sin fremstilling af konceptet. Formålet med at beskæftige sig med det religiøse aspekt af bloggen, er ikke at klassificere Mauritsons koncept som en religion eller en sekt, men derimod at se på religiøsiteten som et stilelement i Mauritsons blogs, der hænger direkte sammen med narrativerne. Samtidig er muligheden for at se, hvordan Mauritson samler sine tilhørere og skelner mellem dem og andre, tilstede. Ifølge Montesano er det religiøse sprog netop fortællende og rodfæstet i et fællesskab med en bestemt historie og oplevelse som udgangspunkt for sproget (1995:167), og derfor må det religiøse sprog afskære nogen for at samle andre. En analyse af skellet mellem de Kernesunde og de andre kan derfor tage sit udgangspunkt i det religiøse sprog.

Der vil blive taget udgangspunkt i narrativerne i bloggen. Hvordan samler det religiøse sprog fællesskabet? Hvilken rolle spiller narrativerne i den formodede religiøse opsætning, og i så fald hvilken rolle spiller det religiøse i konceptets store tilslutning? Ifølge Harding (1987) sker overbevisningen (eller frelsen) gennem narrativerne, altså er religiøsitet i høj grad et stilelement, og derfor er det interessant at undersøge i dette speciale.

5.1 Narrativer = lignelser?

En af de mekanismer, der er tydeligst igennem hele bloggen, er narrativerne. Mauritson bruger dem til at forklare og til at anskueliggøre sit koncept. Man kan sige, at der er tydelige paralleller til kirkens lignelser, der anskueliggør en lære eller morale i religionen.

Også mellem de fundamentale baptisters omvendelsesmetode (Harding, 1987) og Mauritsons brug af narrativer kan der ses en parallel. I begge tilfælde spinder narrativerne den lyttende ind i en verden, hvor fortælleren er den frelste, der kan frelse, mens den lyttende frelses gennem fortællingen. Lytteren bliver frataget sin identitet og defineres kun ved det, der mangler, nemlig frelsen (Harding, 1987:173ff). Det vil sige, at den lyttende skal se sig selv afspejlet i fortællingen.

I blog fra 18. januar "*Sund og dermed slank*" ses et eksempel på Mauritson som den frelste taler. "... jeg var slank, men ikke sund. Jeg var nemlig et sted i mit liv, hvor jeg ikke ønskede at være". Her udleverer Mauritson sig selv. Anvendelsen af datid i sætningerne understreger, at Mauritson ikke længere er defineret af de to sætninger. Men læseren skulle gerne kunne genkende sig selv i dem. Det vil altså sige, at Mauritson sætter sit tidligere jeg i scene for, at læseren skal genkende sig selv i den ikke-frelste Mauritson. Genkendelsen er nemlig det første skridt på vejen til frelsen.

Den dimension bliver yderligere understreget ned igennem "*Sund og dermed slank*". Mauritson bruger de personlige pronomener til at inddrage og fastholde lytteren. Fra at bruge *jeg* drager hun lytteren ind i fortællingen gennem brugen af *vi* og senere *du*. På den måde *gør* hun lytteren til en del af historien og ender med at tale for lytteren. Det vil sige, at de to historier, Mauritsons og lytterens, bliver flettet sammen til én, hvor Mauritson definerer den lyttende, og den lyttende ikke har andet valg end at se sig selv gennem Mauritsons historie.

I starten af "*Sund og dermed slank*" bruger Mauritson udelukkende det personlige pronomen *jeg*. I det næste afsnit, "En af de ting..." til "Hvorfor?", varierer Mauritson brugen. *Vi* bruges i to betydninger, og *du* introduceres. Det første *vi* betegner hende selv og nogle kursister, mens det andet er hele den lyttende gruppe "*Et forunderligt emne, fordi vi er så vant til at tænke omvendt*" (min understregning). Det vil sige, at

hun formår at inkludere dem og præsupponerer et tankemønster i gruppen med sætningen *"JEG VIL VÆRE SLANK, SÅ JEG KAN BLIVE LIDT SUNDERE"* (oprindelige kapitæler), idet *jeg* her er læseren. Det præsupponerede tankemønster bliver vurderet som værende forkert. De lyttende tænker forkert, mens taleren tænker på den rigtige måde og kan lære fra sig.

Videre i *"Sund og dermed slank"* tiltaler sætningen *"du skal være sund..."* lytteren direkte og udpeger den mangel, lytteren har. Lytteren er her den stumme, der tager imod instruktion. Derefter fortæller Mauritson, at hun på et kursus lærte at finde ud af *"hvor du er..."* (min understregning), igen er det retorik, der ved bedst, mens lytteren skal hjælpes og undervises.

I afsnittet, der starter med *"Hvorfor?"* bliver det pointeret, hvad *du* kan gøre forkert, igen er lytteren placeret i en position, hvor handlingerne er præget af uvidenhed, mens taleren viser den rigtige vej. Det er ikke det eneste eksempel på, at Mauritson underviser lytteren, fx i *"Det bedste anti-age tip nogensinde!"* fra d. 20. december 08.

Mauritson formår at indlemme den lyttende i situationen. Til at begynde med virker det som om fortælleren fortæller om sig selv, men jo længere ned i fortællingen man kommer, jo mere klart bliver det, at der er tale om den lyttende. Derfor skifter de personlige pronomener fra 1. pers.sing til 2. pers.sing og til 1. pers.pl. Ved at gå fra *jeg* til *du* og *vi* sker skiftet næsten umærkeligt, og lytteren, her læseren, opdager ikke nødvendigvis skiftet, men bliver draget ind i historien og skal gerne se sig selv spejlet. Igennem spejlingen bliver læseren defineret og klar over sin fejlagtige tankegang, der dernæst fører til den rigtige, rettede tankegang. På den måde bliver narrativerne til en form for lignelse, der beskriver en moralsk evolution.

5.2 Sproglige mekanismer

En række sproglige virkemidler optræder i det religiøse sprog. Det har vist sig, at Mauritson bruger de samme sproglige virkemidler i sin blog. Virkemidlerne er gerne narrativer, metaforer og symboler, som ifølge en række artikler, se s. 10, præger det religiøse sprog.

5.2.1 Metaforer

Narrativerne er vigtige i forklaringen af Mauritsons koncept. Men ofte indgår der også metaforer. Hvis vi tager udgangspunkt i Lakoff og Johnsons metafor-teori (1990), hvor metaforen bliver beskrevet som en forståelsesproces, hvor metaforerne ikke bare er sproglig pynt, men hvor de fortæller noget nyt, og i Yobs ene udlægning (Yob, 1993:227), hvor metaforerne er en beskrivelse af det religiøse liv. De to definitioner gør det derfor naturligt, at religion benytter sig af metaforen i sproget, netop for at sætte et billede på det, der er svært at forstå. Her er udvalgt et par af de mest brugte metaforer og en enkel parabel.

I *"UDRENSNING"* fra d. 16. september 08 skriver Mauritson som afslutningen på et narrativ, der beviser kostens vigtighed og Bertrams sensitivitet: *"at børn som Bertram er små budbringere til os alle sammen. De er ligesom de små kanariefugle i minerne..."*. Der bliver taget udgangspunkt i de kanariefugle, som minearbejderne brugte til at advare mod gasser. Mauritson selv udlægger parabelen sådan, at de *"særlige"* børn advarer os andre mod de fødevarer og den livsstil, vi ikke kan tåle. Her bliver konceptet altså billedliggjort, ligesom gasser i minerne er vores livsstil og mad med sukker, gluten og mælk ved at slå os ihjel.

En lidt anden tolkning, som er oplagt, er budbringeren som profet. Flere gange i blogindlæggene bliver "budskab" nævnt. En enkelt gang i bloggen "Vi gjorde det sku" fra d. 21. januar 09 bliver der lige frem talt om "en bertram", som står i stedet for de før omtalte kanariefugle. Også i "Følg jeres nye Kernesunde kollegaer TV2" fra d. 9. september 08 bliver Bertram fremstillet som et forbillede. Han falder i søvn og Mauritson udlægger det "Jeg fik så stor ømhed for mit fine barn, der er så afsindigt god til at leve i nuet og følge sin krops behov". Ved at falde i søvn, når moderen vil have, at de skal træne, beviser Bertram, at man skal være til stede i nuet og lytte til sin krop. Mauritson føler sig inspireret af sin søn, netop fordi han er så bevidst om sin krops behov her og nu. Med andre ord fremstiller Mauritson sin søn som lærermesteren i konceptet og pådutter ham en bevidsthed, som voksne kæmper for i dagens samfund. Det vil sige, at han ikke kan få lov til at være barn, men at hans handlinger hele tiden skal tolkes som et udtryk for det ideelle. For det er Bertram, der er grunden til Kernesund, og derfor det er ham, der mestrer at lytte. Bertram er Kernesunds profet eller det nærmeste, konceptet kan komme det.

Så når jeg ser en profet i metaforen om kanariefuglene, i at nævne "en bertram" og i fremstillingen af Bertram som forbilledet, så er det, fordi profeter kommer med et budskab. På samme måde som Bertram i sin egenskab af at være et "specielt barn", som Mauritson konsekvent kalder ham, har et budskab. Profeter havde et budskab om, hvordan de troende skulle leve deres liv. Det har Bertram også, eller rettere det har Bertrams mor, der jo netop udlægger Bertrams situation som det, der gavner alle på niveau med kanariefuglene.

Pointen er altså den, at Bertram er begyndelsen for og billedet på Kernesund og konceptets fortræffeligheder, og dermed en metafor for konceptet og dets rigtighed.

For mig at se bliver Bertram brugt som undskyldningen og begrundelsen for konceptet. Det forekommer mig, at det stjæler lidt af Bertrams barndom at skulle udstilles på den måde, han bliver i den grad brugt som et publicity stunt. Men det er ikke målet med opgaven at se på børnenes direkte betydning for konceptet.

En anden metafor, der er gennemgående i især de seneste blogindlæg er "rejsen". Metaforen kan ses i forlængelse af Yobs definition; metaforen som beskrivelse af det religiøse liv (Yob, 1993:227f). Rejsen bliver brugt, når Mauritson skal fortælle, hvor langt hun og familien eller andre har flyttet sig fra de startede på Kernesund. Her skabes et billede af, at man flytter sig mentalt frem for fysisk, hvilket understøtter tolkningen som metafor af livet. Det er mentalt og ikke fysisk, da det bliver fremstillet som en rejse fra det usunde til det sunde, frelsen. Netop fordi det er en mental rejse, man foretager sig, er der igen mulighed for at se lytterne som den "passive". "Jeg glæder mig til at støtte dem på deres rejse" skriver Mauritson i "En magisk dag i mit hjem" fra d.1. januar 09 og udnævner dermed sig selv til guide på kursisternes mentale rejse. Det vil sige, at Mauritson som selvudnævnt guide viser kursisterne, de endnu-ikke-frelste, hvordan man skal leve som Kernesund.

I narrativer bruger Mauritson gerne metaforer for at billedeliggøre sine tanker. Hun iscenesætter sønnen Bertram som en form for profet ved at fremhæve hans evne til at leve i nuet og igennem sammenligninger med advarselstegn bliver han til en form for frelser, han lider, så vi andre kan være lidelsen foruden. Derudover billedligger hun det Kernesunde liv ved at referere til det som en rejse, man skal igennem for at nå det punkt, hvor man som Mauritson kan guide andre.

5.2.2 En trosbekendelse?

Mauritson har på det nærmeste sin egen trosbekendelse. Visse steder i bloggen er der tydelige *sproglige* paralleller til kristendommen. Syntaksen såvel som den semantiske side i udsagnet herunder får tankerne til at bevæge sig i retning af trosbekendelsen, som vi kender fra folkekirken.

Eksemplet er fra ”*Så grønne er vi*” fra d. 8. oktober 08. Her er der på det nærmeste tale om et credo:

Vi renser vores vand [...]

Vi lever økologisk. [...]

Vi lever giftfrit. [...]

Vi renser kroppen ud i infra sauna og epsom salt og tager kosttilskud, der styrker kroppens udrensning-mekanismer.

Vi spiser hel mad, som kroppen genkender som mad.

Vi slukker for de elektriske apparater: Computer, radio, tv osv., når børnene kommer hjem.

Vi køber vores tøj i www.palace-design.dk, Sungifu, H & M eller andre, der har fokus på, at også tøjet skal være rent og grønt. OG super lækkert at se på.

Vi køber møbler i Ikea, som ikke fylder deres møbler med kemi, tungmetaller, bromerede flammehæmmere, der siver ud i dit hjem. (min understregning)

Som det fremgår af det ovennævnte citat, så er der ligheder med fx den apostolske trosbekendelse:

Vi forsøger djævelen [...]

vi tror på Gud Fader den Almægtige [...]

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne søn, undfanget af Helligånden, født af Jomfru Maria, pint af Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet [...]

Vi tror på Helligånden, den hellige almindelige kirke [...]

Amen

Her er en syntaktisk sammenhæng i opbygningen, det ses fx i måden sætningerne er bygget op på. Det kan illustreres ved et sætningskema. For uddybende forklaring se Bilag 1 s. 46.

Forfelt	Central felt			Slutfelt		
	v	N	a	V	N	A
Vi	spiser				hel mad	
Vi	tror				på Gud Fader ⁴	

⁴ Præpositionalobjekt selekteret af ”at tro”, for yderligere forklaring se Bilag 1 s.46

Her er det tydeligt, at de to tekster er opbygget ens. Forfeltet er udfyldt med et personligt pronomen hver gang, ligesom de direkte objekter og præpositionalobjekterne befinder sig i slutfeltet. Det viser, at sætningerne i hver tekst er bygget ens op. Netop fordi sætningerne følger den samme struktur, kan man som læser opfatte dem som et digt med en rytme. De to tekststykker har altså en syntaktisk lighed, idet de følger samme opbygning.

Trosbekendelsen opremser den centrale lære inden for kristendommen, mens det ovenstående citat kan opfattes som en samling af de centrale leveregler i Kernesundkonceptet. Det bakkes op af den indholdsmæssige lighed i mellem de to tekststykker.

De fire første linier i Mauritsons credo kan ses som en parallel til "vi forsager" i trosbekendelsen. Her er en vilje til at frigøre sig fra det onde eller, som Mauritson skriver, fra det giftige.

De to næste linier hedder "vi spiser" og "slukker". De handler om vores krop, og hvad der allerede findes i hjemmet. Både sind og hjem, kan tilregnes et privat sted, hvor fremmede ikke kommer. Her er altså tale om noget indre, som kan sættes overfor de to næste vers i trosbekendelse "vi tror på Gud Fader..." og "... på Jesus Kristus...", der handler om den personlige tro, som igen er noget privat og indre.

Det sidste vers "Vi tror på[...] den hellige almindelige kirke..." kan ses overfor linierne "vi køber...", idet de fokuserer på noget ydre. I trosbekendelsen er det kirken, den fælles tro i kirkelige samfundet, ligesom "vi køber" også henviser til noget udefra kommende som et køb, og som indbefatter interageren med et samfund.

Der er altså tale om en semantisk såvel som en syntaktisk sammenhæng, og derfor er her tale om de centrale leveregler i Kernesundkonceptet, hvor de vigtigste lærepunkter opsummeres, ligesom trosbekendelsen gør i kristendommen.

5.3 Kernesund livsstyring

Denne del ser på den opførelse, konceptet dikterer. Religionsfilosofien er definitionen på religion ifølge Kennick en gennemtrængende faktor i et menneskes eller et fællesskabs liv og er styrende for alle eller de fleste handlinger og reaktioner (1956:68). Derfor er det også interessant at se, om Mauritson udstikker retningslinier i narrativerne for Kernesund opførelse, tankegang og levevis, når den religiøse stil i bloggen skal undersøges.

Den Kernesunde livsstil handler ikke kun om kost. Den handler om hele mennesket, konceptet gennemtrænger alt fra kost til tankegang, hvordan man bør gå klædt, hvordan man bedst er sammen med sin familie, hvordan man bør opføre sig overfor hinanden, og som vist hvordan man bør tænke.

Et af de steder det fremgår, er fx i "tak!" fra 27. september 08⁵, hvor Mauritson fortæller om sin taknemmelighed over at have gode venner. I narrativen indstifter Mauritson en "taknemmelighedsbøn", hvor hun og børnene skiftes til at fortælle, hvad de er taknemmelige for hver aften inden sengetid. Der skal ikke kun fokuseres på det positive, fx er en af de ting, som Mauritson er taknemmelig for, at hun "ikke bliver ked af det, når Waterfronts magasin ringer og alligevel ikke tør sætte mig på forsiden". Det er et

⁵ Denne blog kan ikke findes som de øvrige, dens URL er:

<http://www.kernesundfamilie.dk/114/article/544/198/category/16/neste/17/>

eksempel på, hvordan tankegangen bør være, når man møder modgang. I stedet for at blive ked af det, skal man være taknemmelig for ikke at blive det. Narrativen understreger dermed, at Kernesund ikke alene gør kroppen stærkt, men også sindet. Og ligesom kroppen kan overkomme sygdomme, kan sindet overkomme modgang.

Derudover kan "taknemmelighedsbønnen" også ses som parallel til henholdsvis en form for Fadervor og som en pendant til amerikanernes ritual ved Thanksgiving. Derved kan ideen om religiøsitet i bloggen i virkeligheden skyldes en amerikanisering af Mauritsons sprog, idet hendes inspiratorer er amerikanere, og da hun deltager i konferencer i USA, er der rig mulighed for at blive påvirket sprogligt.

I narrativen fra "*Lækkert tøj og dum skole*" d. 18. november 08 bliver den rette indstilling beskrevet. Ninka fortæller, at hun påtager sig en offerrolle, da den yngste søn har fået en chokolademad i skolen af en klassekammerat. Det bliver umiddelbart efterfulgt af et "*op på hesten igen*". Det vil sige, at Mauritson i sin fortælling understreger, at det heller ikke altid lykkes hende at udvise den rette tankegang, men at hun udviser viljen til det. Og så afslutter hun bloggen med at skrive: "*Tak for livet. Tak fordi jeg er rask. Tak fordi jeg er støttet. Tak*". Her bliver den rette tankegang igen demonstreret. Dette kan også paralleliseres til undervisningen af lytterne som omtalt ovenfor, idet den rette tankegang bliver demonstreret.

Et eksempel på den gode opførelse er i samme narrativ som ovenfor i bloggen fra 18. november 08, hvor Mauritson skriver: "*Hvorfor kan de[forældrene] dog ikke tage ansvar for børnenes sundhed og lade dem inspirere hinanden*". Dette spørgsmål er affødt af frustration, idet det er forældre, der har givet deres børn chokolademadder med i skole. I denne udlægning af sagen er det ansvarsløst at give og spise chokolademadder, men det, der er interessant her, er ordet "inspirere". Børnene skal inspireres hjemmefra, og så skal de inspirere deres klassekammerater. Der kan ses en parallel til missionering som allerede nævnt. Med andre ord er det altså det rigtige at tage ansvar for egen sundhed og inspirere andre til at gøre det samme. At inspirere dem til at tro og mene det samme som Mauritson.

Et andet eksempel på, hvordan vi skal behandle hinanden, er "*Hjælp, en der ikke har råd i julen*" fra d. 10. december. Her skriver Mauritson "*Her på bloggen hjælper vi hinanden. Vi viser omsorg og kærlighed for hinanden hver dag*". Igen vises den rette vej frem, hvordan vi bør handle og behandle andre. At det kun gælder Kernesunde bliver dog klart i bloggen "*Kernesund efterårsferie*" fra 11. oktober 08, hvor der er en debat om soyamælk. Her skriver Mauritson i en søskendetekst (se s. 13) til bloggen, at bloggen er et "*meget støttende og anerkendende og kærlige univers*", men har allerede i en tidligere søskendetekst skrevet i en knapt så kærlig tone som svar på en metatekst: "*Påstår kvindemennesket fru Mauritson da ikke, at den Kernesunde livsstil er så ren, at det (læs: udrensning) ikke burde være nødvendigt..*" og videre "*Men hvis du gider bede landmændene droppe pesticider [...] og hvis du lige smutter omkring hospitalerne...*". Det er derfor let at få det indtryk, at der er respekt, hjælp og støtte til dem, der ikke sætter spørgsmålstejn ved konceptet. Med andre ord til dem, der er villige til at lytte ukritisk og dermed lade sig frelse. Her bliver tegnet en streg mellem de Kernesunde og de andre. Det ser ud til at et fællesskab og en identitet opstår, hvor definitionen bl.a. er villigheden til at lytte og følge, men også os-mod-dem-metaliteten.

Det religiøse set fra religionsfilosofien viser sig ved at være det styrende og samlende i et fællesskab. Det betyder så også, at det, der samler og tiltrækker nogen, ikke tiltrækker andre. Det styrende i det Kernesunde fællesskab er Mauritsons stemme og hendes narrativer, der tegner den moralsk rigtige opførelse, og hvis man ikke ukritisk erklærer sig enig, så er man ikke en del af fællesskabet. Det vil sige, at

det samlede også er det grænsesættende. Pludselig bliver det samlede også det, der kendetegner et lukket fællesskab, der ikke ønsker en dialog om deres livsholdning.

5.4 Metatekster

Metateksterne er læsernes kommentarer til Mauritsons blogindlæg. Det er interessant at se medlemmernes reaktion på Mauritsons fremstilling i narrativerne, hvordan man bedst lever Kernesundt. Især i den første del af den udvalgte tidsperiode er der næsten uindskrænket støtte til Ninka, selvom der er nogle enkelte, der protesterer. De bliver dog hurtigt sat på plads af de øvrige.

Hvis vi ser på bloggen "*LAAANG udsendelse om Ninka og Kernesund på P1*" fra d. 16. august 08, så genspejler medlemmerne af konceptet sig i Mauritson, fx Trille der straks vil lade "*...drene (min kæreste og hans 3-årige søn) til at løbe et lille løb sammen*", da Mauritson har fortalt, at sønnerne skal løbe et børneløb næste dag. Det er ikke det eneste eksempel på, at hvad Mauritson fortæller, det efterlever medlemmerne, fx i "*UDRENSNING*" fra 16. september 08. Familien lever nu uden stivelse, og medlemmerne overvejer det samme, "*Jeg har sådan på fornemmelsen, at i hvert fald en af mine drenge skal næsten helt af med korn (ris, osv.), for han bliver så energisk, lige når vi har spist*". Citatet skal ses i lyset af, at Mauritson har fjernet stivelsen fra Bertrams kost, fordi stivelsen gav ham tics, "*og [han] 'forsvandt', 'spacede ud'*". Til sammenligning virker det drastisk at fjerne stivelsen, fordi ens dreng "*bliver så energisk*" efter maden.

Mauritsons renser sit vand. Så hun har eget vandrensningssystem. Mauritson anbefaler et bestemt firma til medlemmerne. Det er to eksempler på, at Mauritsons anbefalinger samt handlinger i stor udstrækning bliver taget for gode vare. På samme måde er der stor opbakning til Mauritson på bloggen, kommentarer som "*jeg lige nu sidder med tårer i øjnene af ren lykke over, at du er dukket op i mit liv*" i sammen blog som ovenfor og "*Hurra for dig*" i "*Overlæge på Hospital*" fra d. 12. august, "*Mere power til dig*" og "*Vi er dine tropper i marken*" i "*Jeg græder i dag*" fra d. 14. august og i "*Hvad er din erfaring med Kernesund?*" fra d. 23. september 08 viser den store opbakning, som Mauritson får i metateksterne.

Kritik bliver ikke venligt modtaget. Ofte vurderer læserne ikke selve kritikken, men går til angreb på vedkommende, der har kritiseret. Et eksempel på en metatekst, der vurderer kritikeren og ikke kritikken, er i "*Ninka søger kogekone*" fra 15. august 08. Cristin Halle parerer en kritisk bemærkning med: "*VED DU HVAD RINA K. LARSEN DET ER BARE SÅ SYND FOR DIG - JEG VIL SENDE DIG EN MASSE KÆRLIGHED - DU MÅ VIRKELIG HA BRUG FOR DET :-)*" (originalt i kapitæler), her bliver kritikeren kun set for det der mangler, "frelsen". Hvilket vil sige, at kritikken slet ikke bliver overvejet, fordi kritikeren vurderes som værende fortabt.

Igennem hele bloggen identificerer læserne sig med Mauritson som hovedpersonen i en fortælling. De ser sig selv i hende, de kan genkende de problemer, de selv har, som Mauritson fortæller om i sine narrativer fra før konceptet. De udviser en villighed til at lytte ved at stille spørgsmål og genspejle sig selv i Mauritson. Og de begynder selv at tale, de fortæller om de problemer, de havde før Kernesund, og hvordan problemerne har løst sig gennem Kernesunds livsstil. Det er her det religiøse aspekt kommer ind i forhold til metateksterne. De reagerer på Mauritsons brug af religiøse virkemidler, selvom de ikke direkte genbruger dem. Men parallellen til Hardings studie af de fundamentalistiske baptister er der. Ligesom de, der bliver

omvendt, starter med at lytte, og så langsomt selv bliver talere, sker det samme med medlemmerne af Kernesundkonceptet. De starter med at lytte, og langsomt begynder de at stille spørgsmål til selv at fortælle. Det vil sige, at når der er nogen, der kritiserer, så lytter medlemmerne ikke, fordi de har ikke ret til at tale, for kun de frelste taler. Derfor er at tale at tro (Harding, 1987:179), her er at blogge at tro.

5.5 Diskussion

I indledningen til denne analyse bringer jeg tre emner op; hvilken rolle narrativerne spiller i den religiøse opsætning, hvordan Mauritson bruger religiøsitet til at samle og sætte skel, og om det religiøse er en del af grunden til den store tilslutning af konceptet.

På sin vis kan man sige, at narrativerne bærer religiøsitet og dermed er religiøsitet et stilelement, da religiøsitet kommer til udtryk i kraft af narrativerne. Uden narrativerne som lignelser, ville blogindlæggene meget let gå hen og blive usminkede moralprædikener, der med løftet pegefingertil læserne. Narrativer sørger imidlertid for, at det moraliserende bliver skjult bag en historie, der forklarer, hvorfor verden bør ses, som Mauritson docerer. Derudover spiller det også en rolle, at Mauritson er meget konsekvent i sit sprogbrug og i sin skrivestil. Credoet på side 30 er jo ikke et reklamefremstød, men derimod et udtryk for en stil, der gennemsyrrer hele bloggen. Derfor virker det så overbevisende.

Som analysen viser, så samler og afgrænser Mauritson fællesskabet ved ikke at acceptere kritik, ved at forudsætte villigheden til at lytte og til at blive inspireret til at tro og mene som Mauritson selv. Den meget harske tilbagevisning af kritiske spørgsmål, som fx kunne ses i "*Ninka søger kogekone*" fra d. 15. august 08 er egentlig tilbagevisninger af fortabte, der ikke udviser villighed til at lytte og derfor taler uden ret. Som hos Harding (1987) så taler de frelse, og de fortabte lytter, og først når de fortabte har accepteret, at de kan frelses, kan de tale og blive hørt.

På baggrund af den ovenstående analyse er det selvfølgelig ikke muligt at give et endeligt svar på, hvorvidt religiøsitet i bloggen er grunden til den store tilslutning. Bogen (Mauritson, 2007), der startede succesen, har sikkert noget at gøre med tilslutningen, og at dømme ud fra metateksterne så virker Mauritsons råd. Folk har efter deres egen mening fået det bedre; det påvirker jo også tilslutningen. Når det er sagt, så er det fuldt ud muligt, at Mauritsons beskrivelser af, hvordan Kernesunde bør tænke og opføre sig, samt muligheden for at være medlem af et eksklusivt fællesskab baseret på en livsstilsændring, også er væsentlige årsager til den store tilslutning. Dogmerne, Mauritson beskriver, gør det unødvendig at tænke selv. Medlemmerne får et livssyn, et fokus foræret. På den måde bliver der konstrueret en verden, der bygger på de Kernesunde principper, ligesom den rigtige livsstil og de rigtige valg er blevet fremhævet i narrativerne. Konceptet bliver fremstillet som den gennemtrængende faktor i det fællesskab, som bloggen bygger på, og er styrende for de fleste handlinger og reaktioner i dette fællesskab, hvilket ifølge Kennick er det mest karakteristiske træk for religion (1956:68). Så skrivestilens religiøse påvirkning er afgørende for bloggernes succes.

Det vil altså sige, at det religiøse aspekt er en del af Mauritsons stil. Narrativerne bærer en stor del af religiøsitet, idet de giver plads til fortællingerne om Bertram og hans bedring. Det vil dermed sige, at religiøsitet er en del af pathosappellen, som Mauritson bygger sin ethos på. Dermed kan religiøsitet et langt stykke hen ad vejen opfattes som en moders følelsesladet beretning om sin søn. Derfor kan det

konkluderes, at religiøsiteten er et stilelement som underbygges af Mauritsons narrativer, og som bruges til at samle tilhængerne.

6. Perspektiver

Hvordan man fremstiller en sag, er afhængig af øjnene, der ser. I denne analyse vil jeg se på, hvordan Mauritson tager udgangspunkt i forskellige perspektiver, når hun gennem narrativerne argumenterer for sin sag. Derudover vil jeg undersøge narrativernes rolle i argumentationen. De perspektiver, Mauritson bygger sin argumentation på i forhold til "videnskaben", og i hvilken grad argumenterne holder til fraværet af videnskabelig argumentation er i særdeleshed interessant i denne analyse.

Jeg er blevet inspireret af Gabrielsens topiksyn, jf. kapitlet 2.2 Topik og perspektiver, der har virket som en styrepind i afdækningen af perspektiverne. Det er interessant at se på perspektiverne, fordi det fortæller os om en af narrativernes funktioner. For ved at spinde narrativerne i en fordelagtig retning, formår Mauritson at vise os argumenterne frem for at fortælle om dem, "show it, don't tell it" i højeste potens.

I analysen vil det fremgå, at der er forskellige perspektiver i Mauritsons narrativer. Nogen af dem danner tydelige modsætningspar, inspireret af Gabrielsens inferentielle facet (2008:46), mens andre er mere overordnede og til en vis grad rammeskabende. Af de rammeskabende kan kvindeperspektivet nævnes. *Kvinden* som begreb bliver brugt som katalysator. Mauritson var selv den, der indførte Kernesundkonceptet i familien. Det fremgår af kommentarerne, at det hos læserne også er kvinderne, der bringer Kernesund ind i familien.

Derudover kan sundhedsperspektivet nævnes. Det siger sig selv, at Mauritson gennemgående vender tilbage til sundheden, som er et af argumenterne for Kernesunds livsberettigelse. I sundhedsperspektivet er der også et modsætningspar, idet det Kernesunde bliver beskrevet som smuk og modsætningen det u(kerne)sunde som grimt.

Der er to andre umiddelbare modsætningspar ifølge analysen. Først har vi *erfaringen* overfor *videnskaben*. *Erfaringen* repræsenterer den enkeltes ret til selv at vurdere, hvordan den enkelte har det bedst, mens videnskaben er ekspertvældets scepter. Med viden om de hug, Mauritson har modtaget i pressen, om myndighedernes undsigelse af hende og eksperternes fordømmelse in mente, bliver modsætningen til historien om Mauritson og hendes sag til en moderne David og Goliat fortælling, hvor de "små" vinder ved list og klogskab, mens kæmpen falder for egen dårskab.

Det andet modsætningspar er den lidt overraskende kombination *økonomi* overfor *religion*. *Religion* skal i denne forbindelse ikke forstås som de traditionelle religioner med guder og en sandhedslære, men som det styrende i livet og det, der bliver det betegnede for et fællesskab (S. Andersen et al., 2002:100-105; Kennick, 1956:66). *Økonomien* i narrativerne bliver ikke brugt for sin egen skyld, men bliver omformet til et spørgsmål om ansvar og helbred. Og netop fordi religionen eller den religiøse stil i narrativerne udmønter sig i handlingsdirektiver og tankemønstre, er der en parallel mellem de to ellers vidt forskellige perspektiver.

6.1 Kvinden som rammesættende perspektiv

Kvinden som begreb danner rammen om blog og om narrativerne, fordi Mauritson selv er kvinde. Det er moderen, som læserne skal identificere sig med i narrativerne, og kvinden, der med succes formår at jonglere med karriere og familieliv. Det vil sige, at bloggen er af kvinde til kvinder om kvinder.

Fortælleren i samtlige narrativer er en kvinde, Mauritson (naturligvis, i og med at det er hendes blog). Det betyder, at hun appellerer til kvinder. Samtidig er narrativerne for størstedelens vedkommende en beskrivelse af en mors syn på sine børn. Igen ligger identifikationen for de kvindelige læsere lige for.

At Mauritson henvender sig primært til kvinder kan fx ses i "*Blod, sukker og B6*" fra d. 4. november 08, der fuldstændig er helliget menstruation. Et andet eksempel kan ses i overskriften fra d. 3. november 08 "*Supermad, supermødre (og -fædre)*", hvor fædre kun lige kommer med i en parentes. Det understreger tydeligheden af, at bloggen handler om kvinder, mødre og kost. Et andet eksempel er fra "*Kernesund hjemme hos mig i morgen*" d. 9. januar 09, hvor to andre bloggere fra kernesundfamilie.dk (Mauritson, 2009) omtales: "*både Mille, Tina og Hanne her fra bloggen [...] de modige gudinder*". Begrebet "gudinder" stammer fra det amerikanske "*sister goddess*" og dækker i bloggen over de Kernesunde kvinder, der ytrer sig på bloggen, som hos Harding (1987), hvor de frelste fortæller. At Mauritson omtaler to Kernesunde kvinder som gudinder, ophøjer dem til noget mere og andet end almindelige ikke-Kernesunde. Så her sættes igen skel mellem Kernesund og de andre. Samtidig viser det modsætningsparet under sundhedsperspektivet. Det understreges, at Kernesundt er smukt i modsætning til det ikke-Kernesunde, som naturligvis glimrer ved sit fravær. Det vil sige, at Mauritson med et enkelt ord (gudinde) er i stand til at sætte fokus på de to ting, der er karakteristiske for bloggen; kvinden i centrum og Kernesund som det bedste og smukkeste.

Narrativerne tager altså udgangspunkt i situationer, kvinder kender fra deres eget liv, som fx i "*Blod, sukker og B6*" der udelukkende handler om menstruation. Derfor kan de kvindelige læsere identificere sig med den kvindelige fortæller.

Igennem sine narrativer placerer Mauritson kvinden i en magtposition i hjemmet. I "*Bertrams første diskofest og VURDERINGER*" fra d. 18. november 08 taler Mauritson om sit kontrolgen "kan de klare sig uden mig?", da hun skal på kursus og være væk. Set sammen med overskriften "*Supermad, supermødre (og -fædre)*" fra d. 3. november 08 og beskrivelserne af Mauritsons madlavning fx i "*Skolestart og madpakker*" fra d. 18. august, "*Drama og tre timers udflugt*" fra d. 18. oktober, og i "*Tudetur og nye, Kernesunde venner*" fra d. 2. december 08 vises det, at det er Mauritson, der står for hjem og børn. Og fordi Mauritson selv indførte konceptet i familien og åbenbart også laver maden, bliver *kvinden* i narrativerne placeret i køkkenet sammen med børnene. Derfra har hun magt til at indføre den Kernesunde kost om ikke andet så ad bagdøren. Det vil sige, at *kvinden* som ramme skaber en platform, hvorfra Mauritson kan fremme sin sag.

Kvinden som begreb danner altså rammen for bloggens narrativer. Det er *kvinden*, der fortæller, og det er kvinden, der viderefortæller. I Mauritsons ideelle verden bliver køkkenet til talerstolen, hvorfra *kvinden* moraliserer.

6.2 Sundhedens argument

Sundheden er udgangspunktet for Mauritsons virke. Sundhed er det overordnede argument i bloggen og det altid gennemgående i narrativerne, gerne med udgangspunkt i Bertram. Som fx når Mauritson skriver i "*Vi gjorde det sgu*" fra d. 21. januar 09, at der er noget at gøre for de fleste autister. Belægget, der er et narrativ, kommer først; hvor langt Bertram er kommet; han går i folkeskole og er den bedste til at læse i

klassen. Og så kommer påstanden; når det er muligt at hjælper Bertram gennem kosten, så er der også den mulighed for andre "bertram'er". Og hvis autister bliver raske med kostomlægningen, hvad kan det så ikke betyde for os andre. Mauritson agiterer jo ikke kun for, at autister skal følge kostplanen, men derimod for at vi alle vil have glæde af den. Også her deler Mauritson folk op i "dem" og "os". Sundheden bliver den grænse, der markerer forskellen.

Hos Mauritson bliver det til før og efter. Og fordi hun har været usund, så kan hun fortælle, hvordan hun ser på sit tidligere jeg. Og det tidligere jeg repræsenterer alt det uKernesunde. Derfor forsømmer Mauritson aldrig en lejlighed til at fortælle om sit liv før Kernesund. I "*Red dine kosttilskud og red dig selv*" fra d. 21. september 08 omtaler hun sig selv som kronisk syg, forstoppet, overvægtig og træt, før hun blev Kernesund. Senere i samme blog forsætter hun med, "*skål, lad os dele en flaske rødvin og en plade Marabou og se om vi kan glemme det hele*". Og derved får Mauritson gjort livet før Kernesund til en lang kamp, hvor intet var godt. Forskellen imellem "dem" og "os" bliver understreget, de uKernesunde tager ikke ansvar for sig selv, og de drukner sig i sprut og sukker. Mauritson omtaler sig selv som sukkerjunkie, hvor en bid af chokoladen er et tilbagefald til det tidlige livs synder. Så når Mauritson i narrativerne fortæller om sit uKernesunde liv, er det i virkeligheden fortællingen om de andres, de endnu-ikke-frelste's, synder. Læserne får lejlighed til at nikke genkendende og føle sig hævet over "de andre", fordi de selv er sluppet ud af det sukkersøde kviksand, der tilsyneladende har truet med at drukne dem. På den måde får Mauritson ved at tale dårligt om sig selv og sin fortid plantet smudspletten på dem, der endnu ikke følger den Kernesund livsstil.

Det er interessant at se, hvordan modsætningen til (kerne)sundheden bliver sat op som det grimme og ubehagelige, mens Kernesundt er smukt. I fx bloggen "*Kernesund efterårs ferie*" fra 12. oktober 08 fortæller Mauritson om sin barndoms biografture: "...det [slikket]var spist inden filmen [...]hvorefter jeg havde kvalme og blev så træt." og forsætter: "... jeg lignede lort, havde bumser, slap hud, appelsinhud, stinkende afføring, humørsvingninger og lignende efter et halvt livs slikkeri. Men for satan, hvor havde jeg hygget mig. Eller hvad?". Sagen bliver sat på spidsen, og tydeligheden af det ubehagelige liv, som Mauritson havde før, står i kontrast til de positive adjektiver, som oftest står i forbindelse med udpenslinger af det Kernesunde livs velsignelser, fx i "*Ninka forelsket, klogere på din krop og KLAR*" fra d. 27. oktober 08, hvor Mauritson har været på kursus med "...så mange utrolig flotte, unge og meget, meget smukke og slanke mennesker [...]. Alle sammen på grund af en ren, mælkefri og glutenfri kost." eller fra "*Kernesund hjemme hos mig i morgen*" fra d. 9. januar 09 "*både Mille, Tina og Hanne her fra bloggen [...] de modige gudinder*". Det viser sig i alt sin synlighed, at sundheden som udgangspunkt består af to dele, den ene beskriver og fortæller om den Kernesunde verdens skønhed, mens den anden refererer det usle og grimme ved en ikke-Kernesund verden, som fx "...lå jeg apatisk på sofaen [...]gav mine børn virkelig dårlig mad [...]orkede ikke at lege med dem [...]skændtes med min mand [...]talte ikke pænt til mine børn" fra bloggen "*Drama og tre timers udflugt*" fra d. 14. oktober 08. Forskellen på de to livsstile er tydelig, Mauritson fremstiller sit før-jeg som et dårligt, grimt menneske, der ikke er sit ansvar voksent, mens man med Kernesundt er smuk, ja en gudinde, et godt menneske, der naturligvis tager ansvar for sin egen og sine børns sundhed, jf. "*Lækker tøj og dum skole*" fra d. 18. november 08.

Igennem perspektivet *sundhed* sætter Mauritson skel mellem de Kernesunde og de andre ved at lave modsætningsparrene smuk/grim, ansvarlig/uansvarlig. Så selvom *sundhed* er et af argumenterne for konceptets berettigelse, så er det i lige så høj grad med til at opdele og afgrænse det fællesskab, som konceptet tjener penge på.

6.3 Erfaring frem for videnskab

Det første modsætningspar er erfaringen set over for videnskaben. I bloggen bygges argumenterne ud fra selvoplevede situationer, som Mauritson fortæller videre og trækker en lære ud af. I det narrative tager udgangspunkt i Mauritsons eget liv, i hendes sønner og de følelser, som er opstået i forbindelsen med livsstilsomlægningen er fremstillingerne meget følelsesbetonede. Argumenterne bygger på følelser og på erfaring. Der er på det nærmeste intet videnskabeligt begrundet argument for konceptet i bloggen. Nogle tekststykker hævder at have en videnskabelig begrundelse, fx "*Den vildeste diet og en Kernesund, ung amerikansk fyr*" fra d. 10. november 08, hvor Mauritsons skriver: "*faktisk reparerer den [diæten] tarmvæggen indefra...*", og hun fortæller videre om de ting, som diæten kan helbrede, og hvad diæten allerede har gjort af godt hjemme hos hende. Men der er ikke nogen links eller henvisninger til hvilke bøger eller hjemmesider, der indgår i Mauritsons research. Altså er der reelt ingen mulighed for at tjekke hendes kilder.

Det betyder tre ting. For det første bliver Mauritsons sag svær at angribe, fordi Mauritson til stadighed kan hævde, at kritikere går efter hende frem for sagens argumenter, fordi argumenterne er så rodfæstet i hendes liv. På den måde kan Mauritson forskanse sig bag rollen som offer, og hun behøver ikke forholde sig sagligt til kritikken, da hun i så fald kan hævde, at kritikken ikke selv er saglig. For det andet får Mauritson på den måde selv frit spil til at gå efter kritikkerne frem for kritikken, som i metateksterne⁶ i bloggen "*Kernesund efterårsferie*" fra d. 11. oktober 08. På den måde formår Mauritson at udelukke enhver form for saglig debat. For det tredje betyder det, at Mauritson lægger afstand til de etablerede eksperter og bruger i stedet for sin egen stil til at signalisere, at hver enkel er sin egen ekspert.

Det er en tilgang til stoffet, som kan observeres flere steder på bloggen som fx i "*Nyt Kernesundt superår*" fra d. 6. januar 09, hvor Mauritson vil se, hvad der sker, hvis hun en enkelt dag afviger fra kosten uden stivelse, gluten og sukker. Derfor spiser hun chips og en plade Rittersport chokolade, hvorefter hun bliver syg, "*Fra det øjeblik, maden ramte min mave kunne jeg mærke, hvordan det syrede dernede.*" (min understregning). Netop brugen af "mærke" fortæller, at Mauritson bygger sine argumenter på de subjektive erfaringer, hun gør sig, frem for "hard facts" fra flere års studier, og lader hende fremstå som sin egen ekspert. Det vil sige, at hun også gennem mærkningen af sig som sin egen ekspert udelukker diskussionen. Erfaringen og synet på sig selv som et næsten altidende menneske, når det kommer til én selv og sine børn, forhindrer en saglig diskussion, hvor fagfolk kan byde inde. Det betyder, at det Kernesunde menneske afviser alle andre autoriteter, fordi det Kernesunde menneske bliver selvbestaltet altidende. Hvis vi forsætter den tankegang, bliver det Kernesunde menneske sin egen læremester, når rejsen er tilendebragt. Indtil da kan det Kernesunde, men endnu ikke fuldendte menneske dyrke et idol i form af Mauritson. Og således er Mauritson beskyttet af sine "tropper i marken"⁷ i form af læserne.

⁶ Se især Soya dk, Sarah Ndoni og Mauritsons lange "samtale" om soya under selve bloggen.

⁷ Fra en metatekst i "*Jeg græder i dag*" d. 14. august 2008

Udgangspunktet for argumentationen er dog en blanding af sundhed og erfaring. I og med, at det er det subjektive, der er fokus på, bliver det langt svære at have en saglig diskussion. Det giver Mauritson den fordel, at hun ikke behøver at forholde sig rationelt til kritik på bloggen. Noget hun under alle omstændigheder har svært ved, som hun indrømmer i bloggen fra *"Så grønne er vi"* d. 8. oktober 08 efter et interview i Q TV, hvor hun mødte en af sine kritikere; *"jeg begyndte at sidde og råbe[...], for at få taletid og forsvare mig"*. Det fortæller også noget om den følelsesmæssige pris, som Mauritson betaler i medierne og gør det klart, at det netop er erfaringerne og igennem dem følelserne, der er udgangspunktet for Mauritsons argumentation.

Mauritson fortæller om sine sønner som fx i *"Velkommen i vores familie!"* fra d. 15. oktober 08, hvor denne dialog refereres: *"Bertram: "Melvin, elsker du mig?" Melvin: "Ja". Bertram: "Elsker du også dig selv?" Melvin "Ja." Bertram: "Jeg elsker også mig selv." Gid jeg havde haft det sådan, da jeg var 6 eller 9 år."* Narrativerne har til stadighed til formål at vise, hvordan den Kernesunde livsstil ikke bare er godt for kroppen, men også for sjælen. Og den efterfølgende sætning *"gid jeg..."* viser så, hvordan det ser ud, hvis man ikke er et Kernesundt barn. Historien har flere niveauer. Det første niveau viser, hvordan de Kernesunde børn er selvsikre og harmoniske, fordi livsstilen ikke kun handler om mad, men om at nære hele mennesket. Det andet niveau handler om, hvor langt Bertram er kommet pga. den Kernesunde kost. Han går nu i folkeskole, hvor han før ikke kunne være sammen med begge forældre og Melvin, fordi det var for meget uro. Og nu er Bertram et langt mere harmonisk barn end mange andre. Det vil narrativet i hvert fald gerne hævde.

Selvfølgelig har Mauritsons valg af udgangspunkter for argumentation også ulemper, for selvom den subjektive argumentation er svær at diskutere på bloggen, bliver der ikke taget hensyn til det i medierne. I medierne er anken, at Mauritson ikke underbygger sine argumenter med videnskabelig resultater og viden. Så et alternativ til erfaringsperspektivet ville være et videnskabeligt udgangspunkt for argumentationen.

Et videnskabeligt udgangspunkt kommer dog også fra tid til anden til udtryk i bloggen, men der mangler ofte henvisninger, så intet kan tjekkes. For eksempel i bloggen *"Kernesund superår"* fra d. 6. januar 09, hvor Mauritson forklarer, hvorfor alle i familie skal leve Kernesundt. *"Fordi, jo mere, jeg kigger på litteratur og forskning indenfor område med autisme, ADHD og lignende, jo mere står en ting klar..."*, her får vi at vide, at Mauritson studerer og undersøger, før hun videreformidler det. Ligesom *"UDRENSNING"* fra 16. september 08 gør det klart, at noget mad (gluten osv.) for autister kan virke ligesom morfin og speed i kroppen. Men igen er der ingen henvisninger. Derfor er det videnskabelige udgangspunkt i Mauritsons blogs som en efterligning af videnskabelig skrivestil, som vi kender den fra videnskabelige artikler.

I sin iver efter ikke at blive taget som ekspert for andet end sin egen krop, (to gange skriver hun direkte, at hun svarer som mor i *"Bertrams første diskofest"* og *"Ninka svarer på jeres mange skønne spørgsmål"* i en søskendetekst) lægger Mauritson afstand til den videnskabelige indfaldsvinkel. Hun argumenterer ikke synligt, men konsekvent gennem narrativer, der beviser hendes pointer ved hjælp af erfaring. Åben argumentation er i Mauritsons optik noget, der hører de professionelle eksperter til, og de eksperter, der dominerer Danmark, er ikke enige med Mauritson. På den måde får Mauritson sat en tydelige streg i mellem sig selv og de anerkendte eksperter. Eksperterne argumenterer sagligt, mens Mauritson afstår fra åbne diskussioner og bruger livserfaring i stedet.

6.4 Med økonomien som dække...

Når Mauritson siger økonomi, så henviser hun til to forskellige ting. På den ene side formår hun at gøre økonomi til et spørgsmål om selvudvikling og Jantelovsmentalitet og på den anden til et spørgsmål om ansvarlighed.

"Vil du også være millionøse"? spørger Mauritson d. 3. marts 09. I denne blog tager Mauritson fat i tankemønstre og selvudvikling, idet hun skriver: "...har jeg meget at arbejde med. Blandt andet skammen over at være rig og blive endnu rigere". Man skal altså arbejde med sig selv, så man ikke finder det nødvendigt at skamme sig over fx sin rigdom. På den måde gør Mauritson op med et tankemønster og docerer en anden måde at tænke på, altså er der igen en parallel til religiøsiteten. Samtidig kan jeg i citatet se en pendant til Janteloven. En parallel, der forstærkes i "Udsolgt kursus" fra d. 22. november 08, hvor Mauritson referer den indre stemme for at sige "så meget er du heller ikke værd". I begge blogs giver hun udtryk for, at hun arbejder med den indre stemme. Men det lykkes ikke rigtig, for videre i "Udsolgt kursus" skriver hun så: "de mange glade tilmeldinger er et bevis på, at jeg har lært min egen værdi at kende. Og at andre ser den". Altså betyder det stadig meget for Mauritson, hvad andre tænker om hende. Hun kan ikke gøre sig fri af det, som jeg ser som Janteloven.

Derudover er den værdi, som Mauritson omtaler, værdien i penge. Så selvom Mauritson er fortalende for et ændret tankemønster, hvor man tør sætte pris på sig selv, uanset hvad andre tænker, så vidner citatet om, at der også for Mauritson er lang vej endnu. For umiddelbart siger citatet, at det er okay at sætte pris på sig selv, hvis de andre er enig i det. Så er man, for mig at se, kun kommet halvvejs. Det ændrede tankemønster, som Mauritson efterstræber, er et skridt på vejen til at blive Kernesund. På den måde bliver økonomien til selvudvikling og igennem selvudviklingen skal man frigøre sig fra Janteloven.

I "Velkommen i vores familie" fra d. 15. oktober 08 taler Mauritson igen om økonomien. Denne gang som et forsvar. Vi følger en familie, der skal prøve at leve Kernesundt, i Tv-programmet "Praxis". Programmet kritiserer, hvor dyr livsstilen er. Derfor stiller Mauritson i bloggen spørgsmålstejn ved hvilken valuta, der tages udgangspunkt i, "Er det ikke også en høj pris at betale, at pesticiderne fra det sprøjtede økologiske mad ødelægger dine fordøjelses-enzymmer".

Her bliver økonomien altså til sundhed og handler dermed om at tage ansvar for sig selv. Sundheden giver Mauritson et bedre udgangspunkt for sit argument, da livsstilen er dyr. Ved at vende argumentet om, så man i stedet for at tale om penge taler om den pris, det koster ikke at spise Kernesund, får Mauritson ændret debatten, så den pludselig bliver på hendes præmisser.

Med andre ord, når Mauritson taler om økonomi, så handler bloggen om selvudvikling, om at ændre sine tankemønstre og om sundhed. Mauritson vælger ikke at forholde sig til kritikken om, at livsstilen er så dyr, at en almindelig familie har svært ved at kunne betale for det. I stedet fokuserer Mauritson på de emner, som hun kan vinkle positivt. Så når talen falder på økonomi, så taler Mauritson om selvudvikling og prisen for at lade være. Mauritson bruger derfor ikke økonomien som basis for sine argumenter, men derimod sundhed og selvudvikling.

Samtidig er det netop narrativerne, der er det bærende i Mauritsons argumentation. Uden overbevisningen, som narrativerne i kraft af erindringerne og dogmerne om handle- og tankemønstre gør

mulig, så ville argumentationen falde til jorden, idet narrativerne legitimerer den pathos- og erindringsbaserede argumentation.

6.5 Diskussion

Analysen ser nærmere på narrativernes funktion ved at tage udgangspunkt i de perspektiver, som Mauritson har brugt i argumentationen. Ligesom jeg på baggrund af analysen vil diskutere, hvorfor argumentationen ikke falder til jorden, når der gennemgående ikke er nogen videnskabelige argumenter.

Mauritson formår at lægge afstand til videnskaben ved at anvende narrativerne til at fortælle om sine subjektive erfaringer. På den måde understreger Mauritson, at vi er vores egne eksperter. Derfor opstår der en modsætning mellem videnskaben og erfaringen. Erfaringen er den grund, hvorpå Mauritson bygger sit koncept. Det vil sige, at Mauritsons argumentation bliver valid, netop fordi videnskaben bliver en repræsentant for ekspertvældet, der ikke anerkender den enkeltes erfaring. Fordelen ved at bruge narrativerne derudover er, at der bliver plads til en følelsesbetoning, som der ikke er plads til i argumenter, som vi kender dem fra fx videnskabelige artikler.

Narrativerne skaber således en legitimitet for Mauritson. I narrativerne er hun moderen, der fortæller om sine erfaringer. Hun styrer samtidig klar af alt, der ligner videnskabelige argumenter, fordi hun ikke er videnskabsmand, hun har ikke en baggrund, der kan give hende troværdighed, hvis hun argumenterede videnskabeligt. Erfaringen leverer derimod uendelige mængder af legitimitet, idet hun er mor og har prøvet det hele selv. I den henseende har hun selv fået lov til at bestemme, hvad der er troværdigt. En bestemmelse, som tilhængerne accepterer uden at stille spørgsmål. Altså giver narrativerne hende en mulighed for at blive lyttet til, fordi hun fortæller en god historie.

Uden erfaringen ville Mauritson ikke have ligeså bred en appel, fordi et videnskabeligt perspektiv ville kræve fakta, der let kunne opfattes som værende tør og kedelig. Og Mauritsons skrivestil er ikke kedelig, når hun tager udgangspunkt i erfaringen. Netop erfaringen sætter Mauritson i stand til at fortælle alle de små anekdoter om sit familieliv, om sine sønner og om hverdagen, der krydrer hendes blogs. På mange måder er hun sin egen paparazzo, idet hun udstiller, hvad der ville være opportunt for dagens argument.

Samtidig er narrativerne vedkommende for Mauritsons læsere, fordi de kan identificere sig med hende og genkende deres situation i hendes. I og med at *kvinden* som begreb danner en ramme om fortællingen, ikke kun som fortæller, men også som moderen der fortæller om sønnerne, eller som kvinden om menstruation osv., er der skabt klangbund for en læserskare, der til at starte med kan se deres kvindelighed og deres mangler afspejlet i Mauritson og efterfølgende deres livsførelse

Erfaringen og narrativerne beskytter Mauritson mod kritik, fordi Mauritson til hver en tid kan affeje de kritiske røster med beskyldninger om at gå efter hende i stedet for at diskutere konceptets rigtighed.

Det vil sige, at narrativerne som form er argumenter for den Kernesunde livsstil. Her er ikke tale om direkte argumenter, men om fortællinger om sønnerne eller om livet før Kernesund, hvor et så er op til læseren at uddrage moralen.

Narrativerne skal ses som retningslinier for, hvordan vi skal handle og tænke og er derfor i sig selv en del af den religiøse stil i bloggen. Det vil sige, at religiøsiteten også er stærkt forbundet med erfaringen. Man kunne sige, at erfaringen er præmissen i Mauritsons argumentation, mens religiøsiteten er måden at

argumentere på. Med andre ord hænger de uløseligt sammen. Overfor erfaringen har vi videnskaben, og for at forstærke erfaringens position overfor videnskaben har vi religiøsitet. Religiøsiteten fremmer bestemte handle- og tankemønstre, som også er med til at undergrave videnskaben, idet Mauritson indirekte hævder, at alle er eksperter i deres egen ret, for hvem ved bedre end én selv, hvad der virker?

Konkluderende kan det siges, at de forskellige perspektiver indbyrdes hænger tæt sammen, sundheden er nødvendig for at have en grund til at tale, religiøsiteten hænger sammen med erfaringen, der dominerer talen, mens økonomien skaber et røgslør, hvor der kan listes tankemønstre ind, mens *kvinden* som ramme gør det muligt for læserne at identificere sig med Mauritsons person. Det vil sige, at narrativerne er midlet til at fortælle historien, fordi Mauritson kan hente sin legitimitet i narrativerne qua erfaringen, igennem narrativerne kan hun fastholde sine læsere, og med narrativerne skaber hun en årsag til at tale.

7. Diskussion

Kan Mauritsons stil overføres til andre businessblogs? Da Mauritsons blog er så velbesøgt, kunne der for andre virksomheder være en fordel i at kopiere hendes tilgang til blogskrivningen, men om det er muligt er oppe til diskussion.

Når vi ser på Mauritsons blog, skal vi holde os for øje, at Mauritson benytter pathos til at skabe sin ethos i sin kraft af moderrollen. Samtidig er hun meget konsekvent i sin fremstilling af sagen. Hun er uddannet journalist fra Journalisthøjskolen i Århus, og hun har været presse/kommunikationschef. Det vil sige, at hendes stil forudsætter henholdsvis, at man som retor skal være personligt og følelsesmæssigt involveret i sagen og professionel i sin tilgang. Mauritson har været igennem et forløb, hvor man må gå ud fra at sønnens diagnose som infantil autist har været et chok. De har så fundet en vej ud af det kaos, deres liv blev forvandlet til. Mauritson er således involveret helt anderledes end en tilfældig forretningsdrivende, og derfor kan hun gøre brug af den meget følelsesladede stil i narrativerne, fordi hendes rolle som moder, tillader det. Og fordi både Mauritson og manden er professionelle kommunikatører, kan der ikke være tvivl om, at de et langt stykke hen ad vejen ved, hvad de gør.

Set på den baggrund kan en hvilken som helst virksomhed ikke kopiere Mauritsons skrivestil, selvom de har den faglige kunnen til at gennemføre stilen, idet den følelsesmæssige involvering ikke kan overføres til et hvilket som helst produkt. Det er imidlertid også tvivlsomt, om Mauritsons stil kan overføres direkte til et produkt, der minder om Kernesundkonceptet, hvis der ikke er ligeså stærk en følelsesmæssig legitimering af produktet; konceptet har reddet deres søn, hævder de. Samtidig er stilen med modifikationer ganske givet velegnet til politiske mærkesager, som de kommer til udtryk hos fx Greenpeace eller dyreværnsforeninger. Umiddelbart skal andre virksomheder eller organisationer passe på med at anvende samme stil ukritisk, da den følelsesmæssige stil er meget anderledes end den almindeligvis lidt mere reserverede danske stil. Men Mauritsons stil er under alle omstændigheder værd at blive inspireret af. Narrativerne giver muligheden for at fortælle, som klichéen "show it, don't tell it" udtrykker det.

Det handler i bund og grund om at kunne fortælle en god historie og fastholde læseren. Organisationer skal imidlertid passe på med at skabe en ethos gennem pathos, sådan som Mauritson gør det, fordi organisationer vil have svært ved troværdigt at kunne legitimere en så stærk følelsesladet involvering. Men derfor kan man jo godt lade sig inspirere.

8. Konklusion

Specialet har igennem tre analyser belyst spørgsmål om, hvordan Mauritson har skabt sin ethos og en så stærk troværdighed, at den har holdt til pressen og myndighedernes samlede angreb, og hvordan Mauritson sikrer, at manglen på videnskabelige forklaringer ikke harpunerer hendes ethos.

For at starte med den første analyse, så har det vist sig, at Mauritson har bygget sin ethos på pathosappellen igennem personlige narrativer. Formen i bloggen er en stor del af grunden til Mauritsons stærke troværdighed. Hun hævder på intet tidspunkt, at hun er ekspert, men fremhæver, at hun på baggrund af de erfaringer, hun har gjort sig, kan hjælpe, og hun spiller på, at man er sin egen ekspert.

Samtidig gør Mauritson brug af religiøse virkemidler i sin blog, det vil sige, at hun, som demonstreret i den anden analyse, fastholder læserne med narrativerne og igennem narrativer markerer hun en bestemt tankegang og handlemåde. Narrativerne forstærker den religiøse stil, da narrativerne kan opfattes som lignelser.

Det vil sige, at den stærke ethos fremkommer, fordi Mauritson formår at gøre sin ethos til et spørgsmål om at have følelserne på det rigtige sted, og fordi Mauritsons stil understøtter den stærke pathosappel i blogindlæggene. Ligeledes understøtter de religiøse virkemidler Mauritsons ethos, idet de opstillede dogmer dikterer en bestemt tanke- og handleform. Den stærke pathosappel, der på længere sigt er ethosappellen, forhindrer diskussion og debat, da enhver kritik bliver udlagt som en hetz mod Mauritson og som værende illoyal overfor fællesskabet.

Endvidere hænger den stærke pathosappel sammen med de perspektiver, som Mauritson udstiller sagen fra. For det første har vi *kvinden* som ramme om bloggen, og som gennemgående figur. Det vil sige, at kvinde som mor igen hænger sammen med pathosappellen, idet narrativerne gang på gang er en moders syn på sine børn. Derudover har vi erfaringen, der sættes i højsædet, mens videnskaben sættes på porten. Erfaringen er en subjektiv størrelse, der derfor bliver fremstillet med pathos som en del af moderrollen.

På den måde formår Mauritson at kæde erfaringen frem for videnskaben sammen med følelserne og dermed sammen med sin ethos. Det vil sige, at hvis læseren opfatter Mauritson som sympatisk, så er hun troværdig og dermed kan erfaringen være det fremherskende og tillidsvækkende.

Så min hypotese, om at Mauritson ved brug af narrativerne og religiøsitet som stil former og fastholder sin ethos, og gennem narrativerne kan understøtte sin ethos ved at perspektivere sagen rigtigt, har vist sig at holde stik. Mauritson har på baggrund af en pathosladet fortælling formået at skabe sin ethos og har gennem narrativerne inddraget og fastholdt sine læsere i opfattelsen af hendes pathosladet ethos.

Bilag 1

Bilaget hører sammen med afsnittet "En trosbekendelse" og er en uddybende forklaring af sætningsskemaet på side 30.

Her er begge tekststykker sat ind i et sætningsskema. Dansk har fast ordstilling, og derfor kan vi lave et sætningsskema, hvor de enkelte led udfylder nogle bestemte placeringer. Ud fra disse placeringer kan det ses, hvilken syntaktisk funktion ledene har. Som det kan ses, består et skema af tre overordnede felter: forfelt, centralfelt og slutfelt. I visse tilfælde kan et fjerde felt introduceres, men i dette tilfælde er det irrelevant. Central- og slutfeltet har hver tre felter under sig. For at kunne skelne mellem dem skrives de med henholdsvis små og store bogstaver. v, V er verbalfeltet, n, N er nominalfeltet og a, A er adverbialfeltet.

I vores to eksempler kan vi se, at forfeltet er udfyldt med et pers.pron. som er sætningens subjekt, derefter følger det finitte verbum, verballedet i præsens, i v, og vores objekt står konsekvent i Nominalfeltet i slutfeltet. Det vil sige, at de to tekststykker er opbygget af sætninger med den nøjagtig samme syntaks, også selvom den tredje sætning i det første eksempel har Adverbialled i slutfeltet, som de andre ikke har. Idet syntaksen ikke bliver ændret, er det ekstra adverbialled i denne sammenhæng uden betydning.

Det skal indrømmes, at eksempel to, den apostolske trosbekendelse, umiddelbart ser anderledes ud end Mauritsons credo, da de to sidste sætninger har noget lignende et præpositionsled til at stå som et nominalled. Det kunne dermed hævdes, at der ikke er tale om et nominalled, men derimod et adverbialled. Modargumentet er, at såfremt præpositionen er selekteret af verbet og indholdet er svækket eller abstrakt, så er der tale om et præpositionalobjekt, der har samme semantiske relation i sætningen som et objekt (Faarlund, Lie, & Vannebo, 1997:697). I de to sætninger i eksemplet er der netop tale om, at verbet "at tro" selekterer præpositionen "på", og præpositionen har et abstrakt indhold.

Derfor er der en syntaktisk lighed imellem de to tekststykker.

I et sætningsskema ser en sætning fra credoet sådan ud:

Forfelt	Centralfelt			Slutfelt		
	v	n	a	V	N	A
Vi	renser				vores vand	
Vi	spiser				hel mad	
Vi	køber				vores møbler	i Ikea

Overfor den apostolske trosbekendelse:

Forfelt	Central felt			Slutfelt		
	V	N	a	V	N	A
Vi	forsager				Djævlén	
Vi	Tror				på Gud Fader	
Vi	Tror				på den hellige almindelige kirke ⁸	

---

⁸ De to sidste sætninger har frem for et direkte objekt et præpositionalobjekt, der er selekteret af verbet "at tro".

9. Litteraturliste

Alfthan, C. (2006, 12. januar). *Sund på den dyre måde*. *BT*, hentet fra

http://www.bt.dk/article/20060112/kun_for_kvinder/101120037/

Andersen, Ø. (1995). *I retorikkens hage*. Oslo: Universitetsforlaget.

Andersen, S., Grønkjær, N., & Nørager, T. (2002). Religion og sprog. *Religionsfilosofi :*

Kristendom og tænkning (1 udgave, 1 oplag ed., pp. 296-297). Kbh.: Gad.

Aristoteles. (1983). *Retorik* (T. Hastrup Trans.). (5 oplag (uændret genoptryk) ed.). Kbh.: Museum Tusulanum.

Cicero, M. T. (2003). *Retoriske skrifter 2 og 3 Brutus orator - taleren de optimo genere oratorum - om den bedste slags talere* (T. Hastrup, M. Leisner-Jensen Trans.). Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Faarlund, J. T., Lie, S., & Vannebo, K. I. (1997). *Norsk referansegrammatik*. Oslo: Universitetsforlaget.

Gabrielsen, J. (2006). Topisk kritik. In M. L. Klujeff, & H. Roer (Eds.), *Retorikkens aktualitet grundbog i retorisk analyse* (1st ed., pp. 197). København: Hans Reitzel.

Gabrielsen, J. (2008). *Topik ekskursioner i den retoriske toposlære*. Åstorp: Retorikforlaget.

Harding, S. F. (1987). Convicted by the holy spirit: The rhetoric of fundamental baptist conversion. *American Ethnologist*, 14(1, Frontiers of Christian Evangelism), 167-181.

Herring, S. C., Scheidt, L. A., Wright, E., & Bonus, S. (2005). Weblogs as a bridging genre. *Information Technology & People*, 18(2), 142-171.

Hoff-Clausen, E. (2008). *Online ethos: Webretorik i politiske kampagner, blogs og wikis* (1. udgave ed.). Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Keane, W. (1997). Religious language. *Annual Review of Anthropology*, 26, 47-71.

Kennick, W. E. (1956). The language of religion. *The Philosophical Review*, 65(1), 56-71.

Kjeldsen, J. E. (2004). *Retorikk i vår tid : En innføring i moderne retorisk teori*. Oslo: Spartacus.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1990). *Dagligsprogets begrebsmetaforer* (i bibliotek.dk's database opført som "Dagligsprogets problemer"). [Conceptual Metaphor in Everyday Language] *Tid Skrift*, 13

Ledende artikel: Kernesund forretning.(2008, 24.09). *Ekstra Bladet*, pp. 2.

Leff, M. (2003). Fortolkende retorisk kritik : Et casestudie af Martin Luther Kings "Letter from Birmingham Jail". *Rhetorica Scandinavica*, 26, 6-19.

Mauritson, N. (2007). *Kernesund familie sådan! : Livsstil uden sukker, stress og kemi, passer ind i din hverdag og ændrer den for evigt* (1 bogklubudgave, 1 oplag ed.). Kbh.: Bogklubben.

Mauritson, N. (2009). *Kernesund familie* . "Hentet d. 14. december, 2009, fra www.kernesundfamilie.dk

McCroskey, J. C. (2006). *Ethos: A dominant factor in rhetorical communication. An introduction to rhetorical communication: A western cultural perspective* (9th ed., pp. 82-107). USA: Allyn & Bacon.

Montesano, M. (1995). Kairos and kerygma: The rhetoric of christian proclamation. *Rhetoric Society Quarterly*, 25(1-4), 164-178.

Pontoppidan, C., Gabrielsen, J., & Jønch-Clausen, H. (2009). *Topik - et retorisk bidrag til den kritiske journalistik. (i Print)*,

Thorup, M. (2008a, 16.05). *Kan sundhed være sygt?. Information*, pp. 30.

Thorup, M. (2008b, 26.06). *Mælkekrigen: Det kan godt være, du er professor, arne, men jeg kan godt finde ud af min egen sundhed. Information*, pp. 18.

Tourgaard, H., & Westh, A. (2008a, 18.05). *Når mælken er skurken. Morgenavisen Jyllandsposten*, pp. 2.

Tourgaard, H., & Westh, A. (2008b, 18.05). *Sundhed er vor tids nye religion. Morgenavisen Jyllandsposten*, pp. 1.

Warnick, B. (2007). *Rhetoric online : Persuasion and politics on the world wide web*. New York: Peter Lang.

Wikipedia. (2009). *Blog*. Hentet d. 16. oktober, 2009, fra <http://en.wikipedia.org/wiki/Blog#Types>

Yob, I. M. (1993). Teaching in the language of religion. *Religious Education*, 88(2), 226.

Zahle, M. (2008, 26.09). *Ernæringskrig i en aggressiv tone. Morgenavisen Jyllandsposten*, pp. 3.